

Volwassenenonderwijs

Onderwijssecretariaat van de
Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap v.z.w.

Leerplan LINEAIRE OPLEIDING

Opleiding	Toeristische gidsen 1ste leerjaar – 2de leerjaar
Niveau	Hoger Onderwijs OSP
Categorie	Economisch

Bestelnummer:0/3/2003/79

LESSENTABEL

EERSTE LEERJAAR	
Algemene kunstgeschiedenis	2 uur
Kunstgeschiedenis van België	2 uur
Reistechniek	1 uur
Toeristische aardrijkskunde	1 uur
Engels	2 uur
Extra muros	3 uur
TWEDE LEERJAAR	
Algemene kunstgeschiedenis	1 uur
Kunststeden en musea	2 uur
Reistechniek	1 uur
Toeristische aardrijkskunde	2 uur
Engels	2 uur
Extra muros	4 uur

ALGEMENE DOELSTELLINGEN VAN DE OPLEIDING

Als goede reisleid(st)er wek je interesse voor industrieel erfgoed, landschapskarakter, klederdracht, volksmuziek, kunst en geschiedenis en breng je een groep op de juiste plaats. Je lost ook praktische problemen op, kunt een onverwachte situatie aan, je hebt oog voor elke deelnemer en creëert een prettige reissfeer voor heel de groep.

Je bekomt een vorming als nationaal en internationaal reis Leider met een dynamische persoonlijkheid en een brede intellectuele en sociale belangstelling.

Je leert kunstgeschiedenis en toeristische aardrijkskunde, gesprekstechnieken en reistechnieken, Engels.

Je bekomt een opleiding voor een boeiende gevarieerde praktijk op een hoog cultureel niveau.

Eerste leerjaar

BEGINSITUATIE VAN DE OPLEIDING

Toelatingsvoorwaarden: overeenkomstig het decreet van maart 1999 afdeling 2 art. 34 – 35 – 36 – 37.

Gewenste voorkennis: geen

EERSTE LEERJAAR	
Algemene kunstgeschiedenis	2 uur
Kunstgeschiedenis van België	2 uur
Reistechniek	1 uur
Toeristische aardrijkskunde	1 uur
Engels	2 uur
Extra muros	3 uur

ALGEMENE KUNSTGESCHIEDENIS

1ste leerjaar
2 lesuren/week

Algemene doelstellingen

Cognitieve

De studenten moeten begrijpen wat elke kunstvorm inhoudt aan belangrijke kenmerken, zowel op architecturaal, als op beeldhouwkundig vlak en op vlak van de schilderkunst. De verscheidene kunstvormen moeten van elkaar kunnen onderscheiden worden.

De studenten moeten tot het inzicht komen dat de ene kunststroom of kunstrichting uit een andere voortkomt.

De studenten moeten buiten de voornaamste kenmerken van elke kunststroming ook de voornaamste vertegenwoordigers en voornaamste werken kennen en dit zowel op het vlak der schilderkunst, als op architecturaal vlak, als op dat van de beeldhouwkunst.

De studenten moeten de verbanden zien tussen de verschillende kunststromingen onderling op al de bovengenoemde vlakken, en zien hoe deze elkaar beïnvloeden.

De studenten moeten inzien dat de sociale, politieke en economische factoren van elk tijdperk van invloed zijn op de ontwikkeling van de kunststromingen.

Attitudes

De studenten moeten in staat zijn om de hoofdzaken van de bijzaken te onderscheiden, zowel in de schriftelijke cursus die ze ontvangen, als uit datgene wat door de docent wordt verteld.

De studenten moeten in staat zijn de verstrekte leerstof te verwerken en om te zetten naar de praktijk gedurende de extra-murosuitstappen.

Algemene methodologische wenken

Tijdens de lessen die een onderdeel vormen van een lessenreeks, zullen de voornaamste zaken van de vorige les nog eens herhaald worden gedurende de eerste 10 minuten van de les en dit aan de hand van gerichte vragen.

De studenten werken met verschillende kunstboeken. In de klas worden de verschillende rubrieken aan de hand van onderwijsleergesprekken aangebracht.

De docent zorgt ervoor dat de studenten voldoende eigen inbreng hebben, dit kan o.a. door een eigen voorkennis, eigen ervaringen en ervaringen opgedaan tijdens de extra-murosactiviteiten te laten vertellen. De studenten zoeken regelmatig zelf gegevens op, via internet, het bezoeken van bibliotheken en musea.

De studenten ontvangen een schriftelijke cursus, die ze zelfstandig met eigen nota's kunnen aanvullen. Als didactisch materiaal wordt er verder naast het bord, ook nog gebruik gemaakt van dia's, foto's en videomateriaal.

Verder zal het visuele sterk aan bod komen, daar je kunst moet leren zien en niet alleen maar erover horen spreken.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Inleiding	
De begrippen kunst, bouwkunst, schilderkunst, beeldhouwkunst aan de hand van voorbeelden kunnen omschrijven.	B	Begrippen ▪ Kunst ▪ Bouwkunst ▪ Schilderkunst ▪ Beeldhouwkunst ▪ Stijl	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ... Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
		Preculturen	
De preculturele Griekse kunst kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van kunst uit de bronstijd.	B B	Grieks kunst ▪ Oud Egypte ▪ Mesopotamië Bronstijd	
		Cycladische beschaving – kunst	
De Cycladische beschaving/kunst kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van Cycladische kunst. De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B B B	Eerste precultuur van Griekenland Architectuur Beeldhouwkunst Muurschilderingen Keramiek	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Minoïsche/Kretenzische beschaving - kunst	
De Minoïsche/Kretenzische beschaving/kunst kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van Minoïsche/Kretenzische kunst. De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B B B	Bouwkunst Beeldhouwkunst Muurschilderingen Keramik Eerste en Tweede Paleizentijd Griekse mythologie ▪ Betekenis	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ... Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
		Helladische of Myceense periode	
De Helladische beschaving/kunst kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van Helladische kunst. De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B B B	Architectuur Beeldhouwkunst Muurschilderingen	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ... Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
		IJzertijd	
De beschaving/kunst uit de ijzertijd kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van de kunst uit de ijzertijd.	B B	Keramik ▪ Evolutie van techniek Architectuur Beeldhouwkunst	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ... Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Archaïsch periode	
De beschaving/kunst uit de Archaïsche periode kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van de kunst uit de Archaïsche periode.	B B	Architectuur Beeldhouwkunst Muurschilderingen Bouwordes ▪ Dorische ▪ Ionische	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ... Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
		Klassieke periode	
De beschaving/kunst uit de Klassieke periode kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van de kunst uit de klassieke periode.	B B	Architectuur Beeldhouwkunst Muurschilderingen Keramiek	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ... Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
		Hellenistische periode	
De beschaving/kunst uit de Hellenistische periode kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van de kunst uit de Hellenistische periode.	B B	Architectuur Beeldhouwkunst Muurschilderingen Keramiek Marmerbewerking Bewerken van tempels	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ... Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Etruskische kunst	
De Etruskische kunst/beschaving kunnen situeren naar tijd en plaats.	B	Architectuur	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ...
Voorbeelden kunnen geven van Etruskische kunst.	B	Beeldhouwkunst	Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B	Muurschilderingen	
		Dodencultus	
		Invloed op Romeinse kunst	
		Romeinse beschaving	
De Romeinse kunst/beschaving kunnen situeren naar tijd en plaats.	B	Architectuur	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ...
Voorbeelden kunnen geven van Romeinse kunst.	B	Beeldhouwkunst	Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B	Schilderkunst ▪ Innovaties	
		Verband Griekse en Romeinse kunst	
		Vroegchristelijke kunst	
De Vroegchristelijke kunst/beschaving kunnen situeren naar tijd en plaats.	B	Catacomben	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ...
Voorbeelden kunnen geven van Vroegchristelijke kunst.	B	Symboliek – grafplastiek	Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B	Architectuur ▪ Christelijke basiliek	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Byzantijnse kunst	
De Byzantijnse kunst/beschaving kunnen situeren naar tijd en plaats.	B	Architectuur ▪ Koepelbouw	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ...
Voorbeelden kunnen geven van Bizantijnse kunst.	B	Miniaturen	Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B	Iconen	
		Middeleeuwse kunst	
De Middeleeuwse kunst/beschaving kunnen situeren naar tijd en plaats.	B	Barbaarse kunst ▪ Sierkunst ▪ Symboliek	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ...
Voorbeelden kunnen geven van Middeleeuwse kunst.	B	Karolingische kunst	Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B	▪ Karolingische renaissance met bouwkunst, beeldende kunst en sierkunst	
		Romaanse kunst	
De Romaanse kunst/beschaving kunnen situeren naar tijd en plaats.	B	Kenmerken	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ...
Voorbeelden kunnen geven van Romaanse kunst.	B	Bouwkunst	Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B	Beeldhouwkunst	
		Glasramen	
		Wandbeschilderingen	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Gotiek	
De Gotische kunst/beschaving kunnen situeren naar tijd en plaats.	B	Omschrijving	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ...
Voorbeelden kunnen geven van Gotische kunst.	B	Architectuur ▪ Innovaties	Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B	Beeldhouwkunst Schilderkunst	
		Periodes ▪ 12de eeuw ▪ 14de eeuw ▪ 15de eeuw	
		Vlaamse primitieven 15 ^{de} eeuw ▪ Gotiek met streekgebonden kenmerken	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Renaissance	
De Renaissance kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van Renaissancekunst. De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B B B	Omschrijving Kenmerken Architectuur Beeldhouwkunst Schilderkunst Bouwkunst ▪ In Italië ▪ Ten noorden van de Alpen ▪ Maniërisme in beeldende kunst	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ... Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.
		Barok	
De Barokkunst kunnen situeren naar tijd en plaats. Voorbeelden kunnen geven van Barokkunst. De belangrijkste kenmerken van deze kunststroming kunnen geven.	B B B	Omschrijving Kenmerken Architectuur Beeldhouwkunst Schilderkunst Christelijke symboliek ▪ Contrareformatie	Tonen van talrijke voorbeelden door middel van foto's, dia's, video, ... Vertellen waar voorbeelden van deze kunstrichtingen te vinden zijn.

KUNSTGESCHIEDENIS VAN BELGIË

1ste leerjaar
2 lesuren/week

Algemene doelstellingen

De studierichting toeristische gidsen beoogt een basisvorming waarin zowel het theoretische aspect als de praktijk aan bod komen. Binnen de theoretische vorming is het kunsthistorische aspect onontbeerlijk.

Doelstelling : een ruime belangstelling wekken voor het kunsthistorisch patrimonium in België, inzicht krijgen in de gevarieerdheid van het aanbod en er zich het specifieke begrippenkader eigen van maken.

De cursus heeft niet tot doel een historisch overzicht te geven van de Belgische kunstgeschiedenis. Deze komt reeds gedeeltelijk aan bod in de cursus Algemene Kunstgeschiedenis. Wel wordt een overzicht gegeven van diverse takken van de kunstgeschiedenis waarin 'België' een eigen plaats in de kunst inneemt.

Aan de hand van de opgegeven bibliografie kan de student zich in de stof verdiepen.

Cognitieve doelstellingen :

- zich specifieke terminologie eigen maken en kunnen toepassen tijdens de extra-murossen
- de technische aspecten van diverse kunsttakken kunnen verwoorden en vertalen naar de toeristen toe
- de technieken in een historische context kunnen plaatsen.

Affectieve doelstellingen :

- leergierigheid opbrengen om te blijven stilstaan bij het ontstaansproces van wandtapijten, kerkmeubilair,...
- zin hebben voor nauwkeurigheid zonder te verdrinken in details.

Basisdoelstellingen :

- het kennen en gebruiken van een basis aan technische termen
- de kunsttakken in hun historische context kunnen plaatsen
- vergelijkingen kunnen maken tussen de diverse kunsttakken en tussen de diverse tijdperiodes
- toepassen van de theorie in de praktijk : dit wil niet zeggen het van buiten leren van technische procédés maar ze op een bevattelijke en interessante manier kunnen verwoorden aan de hand van een voorbeeld.

Uitbreidingsdoelstellingen :

- Het zelfstandig opzoeken en zich eigen maken van technische aspecten van een kunstvoorwerp.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Wandtapijten	
De juiste terminologie i.v.m. wandtapijten te kunnen gebruiken.	B	Terminologie	Diaprojector. Syllabus.
De verschillende functies van wandtapijten kunnen neerschrijven.	B	Functie en soorten	De studenten aansporen op eigen initiatief bibliotheken, vakliteratuur en internet te raadplegen en zo informatie te verzamelen.
De soorten wandtapijten kunnen opsommen.	B		
Met eigen bewoording kunnen weergeven hoe een wandtapijt gemaakt wordt en werd.	B	Techniek ▪ Schering en inslag ▪ Materialen ▪ Kleuren ▪ Kartons of patronen ▪ Afwerken van het wandtapijt	De studenten motiveren om kunsthistorische wandtapijten te gaan bekijken in musea, op het internet, gebouwen.
Boorden kunnen maken.	B	Boorden	
Merktekens kunnen plaatsen.	B	Merktekens	
De historiek van de wandtapijten kunnen weergeven.	B	Historiek	
Kunnen uitleggen hoe wandtapijten gerestaureerd worden.	B	Restauratietechnieken	
De belangrijkste boeken in verband met wandtapijten kunnen opzoeken.	B	Bibliografie	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Kerkelijk barokmeubel	
Een historische situering van de kerkelijke barokmeubelen kunnen weergeven. De soorten kerkelijke barokmeubelen kunnen opsommen en beschrijven.	B	Historische situering ▪ Reformatie ▪ Contrareformatie ▪ Barok	D.m.v. foto's, dia's, videomateriaal wand-tapijten evalueren.
De evolutie van de belangrijkste kerkelijke meubelen kunnen vertellen.	B	Het meubel	Praktische toepassing van de theorie.
		De communiebank	
Een historische situering van de kerkelijke barokmeubelen kunnen weergeven. De belangrijkste vindplaatsen van kerkelijke barokmeubelen kunnen aanduiden.	B B	De biechtstoel ▪ Ontstaan van het meubel ▪ Evolutie ornament	Zelfactiviteit / nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: informatie vergaren via vakliteratuur, bibliotheken, gebouwen, het internet...
		De preekstoel ▪ Functionele voorlopers ▪ Structuur van het meubel ▪ Barokke preekstoel	Kerkmeubelen ter plekke gaan bekijken (extra muros) en evalueren / beschrijven.
		Het altaar	
De belangrijkste beeldhouwers van kerkelijke meubelen kunnen neerschrijven.	B	Beeldhouwers	Beeldhouwwerken ter plekke gaan bekijken (extra muros) en evalueren/beschrijven, en ze plaatsen in hun historische context.
De belangrijkste boeken in verband met kerkelijke barokmeubelen kunnen opzoeken.	U	Bibliografie	
		Retabels	
		Inleiding	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De soorten retabels kunnen opsommen en beschrijven.	B	Samenstelling	
De evolutie van de belangrijkste retabels kunnen vertellen.	B	Centra	
De belangrijkste makers van retabels kunnen neerschrijven. De belangrijkste vindplaatsen van retabels kunnen aanduiden.	B B	Een retabel "industrie" ▪ Vaklui ▪ Ambachten ▪ Merktekens ▪ Iconografie ▪ Verspreiding	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: informatie vergaren via vakliteratuur, bibliotheken, gebouwen, het internet...
De belangrijkste boeken in verband met retabels kunnen opzoeken.	U	Bibliografie	Voorbeelden op het terrein beschrijven/evalueren, plaatsen in hun historische context.
		Glasramen	
De soorten glasramen kunnen opsommen en beschrijven.	B	Inleiding	
De evolutie van de belangrijkste glasramen kunnen vertellen.	B	Techniek	
De belangrijkste makers van glasramen kunnen neerschrijven. De belangrijkste vindplaatsen van glasramen kunnen aanduiden.	B B	Geschiedenis ▪ Middeleeuwen ▪ Renaissance ▪ 17de-18de eeuw ▪ 19de eeuw ▪ 20ste eeuw	Zelfactiviteit van de studenten stimuleren, hun nieuwsgierigheid prikkelen: representatieve opzoeken. Glasramen op het terrein beschrijven/evalueren, plaatsen in hun historische context.
De belangrijkste boeken in verband met glasramen kunnen opzoeken.	U	Bibliografie	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Edelsmeedkunst	
De belangrijkste beoefenaars van edelsmeedkunst kunnen opsommen.	B	Historische inleiding	
De soorten edelsmeedkunst kunnen opsommen en beschrijven.	B	Grondstoffen	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren. Zij zoeken informatie en vb in vakliteratuur, bibliotheken, op het internet...
De belangrijkste grondstoffen gebruikt in de edelsmeedkunst kunnen opsommen.	B		
De werkwijze gebruikt in de edelsmeedkunst kunnen beschrijven.	B	Technieken ▪ Gieten ▪ Drijfwerk ▪ Aanbrengen van draden en korrels ▪ Vergulden ▪ Bruinverniss ▪ Niëlo ▪ Emaillerie ▪ Zetten van edelstenen	Voorbeelden op het terrein (extra muros) beschrijven m.b.t. de gehanteerde techniek, de gebruikte grondstoffen, de historische situering.
De belangrijkste vindplaatsen van edelsmeedkunstwerken kunnen aanduiden.	B		
De belangrijkste boeken in verband met edelsmeedkunst kunnen opzoeken.	U	Bibliografie	
		Techniek van de Vlaamse Primitieven	
De belangrijkste Vlaamse Primitieven kunnen opsommen en hun werken herkennen.	B	Inleiding	Zelfactiviteit en interesse van de studenten stimuleren: opzoeken van gespecialiseerde werken, musea, gebouwen, het internet.
Het belang van de schilders Van Eyck voor de schilderkunst kunnen verklaren.	B		
De techniek gebruikt door de Vlaamse Primitieven kunnen neerschrijven.	B	Techniek ▪ Belang van Jan Van Eyck ▪ Drager ▪ Stratigrafische opbouw ▪ Verf	Voorbeelden op het terrein beschrijven (extra muros) m.b.t. de gehanteerde techniek, de gebruikte verf, de opbouw...

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De belangrijkste boeken in verband met de Vlaamse Primitieven kunnen opzoeken.	U	Bibliografie	

REISTECHNIEK

1ste leerjaar
1 lesuur/week

Algemene doelstellingen

Cognitieve :

De studenten moeten inzien hoe en waar ze zich het beste strategisch opstellen bij het uitvoeren van een rondleiding en op welke manier ze tot een groep moeten spreken, waarbij ze moeten beseffen dat geen twee groepen hetzelfde zijn.

De studenten moeten in staat zijn zich in een situatie in te leven en een oplossing te vinden voor een probleemstelling die zich voordoet.

De studenten moeten inzicht verkrijgen in de techniek van het gidsen en hierbij begrijpen hoe het toerisme in België, en meer bepaald in Brussel, georganiseerd is.

De studenten moeten bekwaam geacht worden om zich de basiselementen eigen te maken van de Christelijke en niet-christelijke symboliek en de symboliek van het grafplastiek. Ze moeten in staat zijn de voornaamste gelijkenissen en verschillpunten tussen Christelijke en niet-christelijke symboliek te ontdekken.

De studenten moeten ook inzien dat een beperkte kennis van heraldiek noodzakelijk is bij het verrichten van rondleidingen.

Attitudes :

De studenten moeten in staat zijn om de hoofdzaken van de bijzaken te onderscheiden, zowel in de schriftelijke cursus die ze ontvangen, als uit datgene wat door de docent verteld wordt.

De studenten moeten in staat zijn de verstrekte leerstof te verwerken en om te zetten naar de praktijk gedurende de extra-murosuitstappen.

Algemene methodologische wenken

Tijdens de lessen die een onderdeel vormen van een lessenreeks, zullen de voornaamste zaken van de vorige les nog eens herhaald worden gedurende de eerste 10 minuten van de les en dit aan de hand van gerichte vragen.

De studenten ontvangen een schriftelijke cursus, die ze zelfstandig met eigen nota's kunnen aanvullen.

In de klas worden de verschillende rubrieken aan de hand van onderwijsleergesprekken aangebracht.

Concrete situaties die zich kunnen voordoen, worden aan de studenten voorgelegd, waarbij de klas, al dan niet in groepen verdeeld, daarvoor een oplossing zoekt. De docent beperkt zich hierbij tot de rol van moderator.

De leerkracht zorgt ervoor dat de studenten voldoende eigen inbreng hebben, dit kan o.a. door hun eigen voorkennis, eigen ervaringen en ervaringen opgedaan tijdens de extra-murosactiviteiten te laten vertellen.

De studenten zoeken regelmatig zelf gegevens op, via internet, het bezoeken van bibliotheken en musea.

Verder zal het visuele sterk (aanschouwelijkheidprincipe) aan bod komen, door middel van de tijdens extra- murosuitstappen gemaakte videobeelden, die in de klas getoond en besproken worden.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Het gidsen	
De ontwikkeling van het reizen en de vervoersmiddelen van de industriële revolutie tot vandaag kunnen schetsen.	B	Reizen en vervoersmiddelen van de industriële revolutie tot vandaag	
Een definitie kunnen geven voor het begrip "gids". De historiek van de gidsen kunnen schetsen.	B B	Wat is een gids? Historiek van de gids	Onderwijsleergesprek, interactie, discussie. Gastspreker: professionele gids – wenken – ervaringen. Rollenspel.
De belangrijkste opdrachten van een gids kunnen opsommen en kunnen uitvoeren.	B	Psychologie van de gids en zijn betekenis Opdracht Basiskwaliteiten en vereisten van de gids	
De verschillende soorten gidsen kunnen weergeven en bespreken.	B	Soorten gidsen Soorten bezoekers	
De vragen die aan een gids kunnen gesteld worden tijdens een gidsbeurt kunnen voorzien en gericht kunnen antwoorden.	B	Enkele praktische tips voor een goede gids Traditionele vragen	Tonen en commentariëren van foto's, dia's, video-opnamen van extra murosactiviteiten, professionele gids op het terrein.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Techniek van het gidsen	
Kunnen vertellen hoe een gids zich het best kan voorbereiden op een gidsbeurt.	B	Bronnenmateriaal verzamelen Steekkaarten opstellen Welke bronnen eerst lezen Bibliotheken en documentatiecentra	Onderwijsleergesprek, interactie, discussie. Bezoek aan mediatheek. Voorbeelden uitwerken (individueel, groep).
		Toerisme en gidsen te Brussel en in gans België	
Kunnen neerschrijven hoe de toeristische diensten in België georganiseerd zijn.	B	Organisatie van het Brusselse toerisme Organisatie van Cultureel toerisme ▪ In Vlaanderen ▪ In Wallonië Gidsenverenigingen	Rollenspel. Bestuderen, uitwerken van organogrammen.
		Taken van de gids	
De taken van een gids kunnen verwoorden en uitvoeren.	B	Het vertrek Tijdens de excursie Onderweg	Tonen en commentariëren van foto's, dia's, video-opnamen van extra murosactiviteiten, professionele gids op het terrein.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Spreeken in het openbaar	
Kunnen uitleggen waar dient op gelet te worden als men gaat spreken in het openbaar en dit ook in concrete situaties kunnen toepassen.	B	Wanneer spreken ▪ Wanneer geef ik toelichting ▪ Techniek van het spreken ▪ Algemene voorwaarden en aanbevelingen Waar spreken ▪ Waar blijf ik stilstaan/keuze ▪ Algemene voorwaarden ▪ Aanbevelingen	Onderwijsleergesprek, interactie, discussie. Gastspreker: professionele gids spreekt over concrete situaties. Rollenspel: concrete toepassing, zelfactiviteit studenten. Gastspreker: professionele gids - wenken – ervaringen.
De verschillende methodes om informatie over te dragen kunnen opsommen en toepassen.	B	Hoe spreken ▪ Hoe breng ik de uitleg aan de toerist ▪ Algemene voorwaarden. Taal / houding ▪ Aanbevelingen ▪ Een goede commentaar bezitten: hoofd / lichaam / besluit / climax ▪ Methoden bij informatieoverdracht	Tonen en commentariëren van foto's, dia's, video-opnamen van extra murosactiviteiten, professionele gids op het terrein. Onderwijsgesprek, interactie, discussie. Rollenspel: concrete toepassing, zelfactiviteit studenten, analyse. Gastspreker: professionele gids (wenken, ervaringen).
Op een goede manier een gidsbeurt kunnen uitvoeren.	B	Wat zeggen? ▪ Wat behelst de uitleg ▪ Algemene voorwaarden ▪ Aanbevelingen Bodylanguage bij de gids ▪ Waar moet U als gids opletten	Rollenspel: concrete situatie, zelfactiviteit studenten, analyse + evaluatie, wenken. Gastspreker: professionele gids (wenken, ervaringen).

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Na een gidsbeurt de positieve en negatieve punten op een eerlijke manier kunnen evalueren.	B	Evaluatie van de gids	Zie cfr. Evaluatiedossier per student: Inhoud, optreden, lichaamshouding, gebaren, oogcontact, stemvolume, keuze standplaats, comfort luisteraars, taal en timing opdracht. Tonen en commentariëren van foto's, dia's, video-opnamen van extra murosactiviteiten, professionele gids op het terrein. Evaluatie van professionele gids op het terrein + van video-opnamen van extra murosactiviteiten: wenken + conclusies.
		Symboliek	
Een beschrijving van de symboliek van de middeleeuwse gebouwen kunnen geven.	B	Algemeen ▪ Een middeleeuws kerkgebouw ▪ Onderdelen van een kerkgebouw ▪ Symbolische uitleg	Onderwijsgesprek, interactie, discussie. Rollenspel: concrete situatie, zelfactiviteit studenten, analyse + evaluatie, wenken. Link met stijkenmerken uit cursus Algemene Kunstgeschiedenis.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Christelijke symboliek	
De Christelijke en niet-christelijke symboliek kunnen onderscheiden, bespreken en uitleggen	B	Het kerkgebouw ▪ De onderdelen ▪ Symbolische betekenis	Zowel de Buitenzijde als het Interieur. Tonen en commentariëren / evalueren van foto's, dia's, video-opnamen van extra murosactiviteiten, professionele gids op het terrein. Onderwijsgesprek, interactie, discussie. Rollenspel: concrete situatie, zelfactiviteit studenten, analyse + evaluatie, wenken.
De verschillende kerkinrichtingen kunnen beschrijven.	B	Kerkinrichting ▪ Symbolische rol ▪ Symbolische betekenis	O.a. het altaar, retabel, tabernakel, koorgestoelte, doksaal, kansel, doopvont, biechtstoel e.a.
		Versiering en decoratie in de ruimte ▪ Beelden ▪ Voorstellingen ▪ Symbolen	Tonen en commentariëren / evalueren van foto's, dia's, video-opnamen van extra murosactiviteiten, professionele gids op het terrein.
De middeleeuwse iconografie kunnen beschrijven en uitleggen.	B	Middeleeuwse iconografie Diverse beelden & voorstellingen ▪ Mensen ▪ Dieren ▪ Andere voorstellingen ▪ Specifieke symbolen Getallensymboliek Kleurensymboliek	Zelfactiviteit: studenten zoeken voorbeelden in boeken, musea, gebouwen, op het internet...

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Niet – christelijke symboliek	Tonen en commentariëren/evalueren van foto's, dia's, video-opnamen van extra murosactiviteiten, professionele gids op het terrein.
De symboliek in de grafplastiek kunnen verklaren.	B	Symboliek in de grafplastiek ▪ Christelijke ▪ Niet – christelijke symboliek	Cfr. Extra muros Kerkhof van Laken e.a.
De betekenis en de rol van het ambacht door de eeuwen kunnen weergeven.	B	Betekenis en rol van het ambacht ▪ Metselaars – oorsprong en hun symbolen	Zelfactiviteit: studenten zoeken gegevens/informatie op in/op, musea, bibliotheken, gebouwen, internet.
		Heraldiek	
Het begrip “Heraldiek” kunnen verklaren en duidelijk verwoorden.	B	Definities	Zelfactiviteit: studenten zoeken gegevens/informatie op in/op, musea, bibliotheken, gebouwen, internet.
De geschiedenis van de heraldiek kunnen schetsen.	B	Historiek en ontwikkeling	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De voornaamste soorten, toepassingen en vindplaatsen van de heraldiek kunnen opsommen en er de nodige aandacht kunnen aan besteden bij het geven van gidsbeurten.	B	Het wapenrecht Tornooien Adel Herauten Blasoenering ▪ Kleuren in de heraldiek ▪ Arceringen Wapenfiguren ▪ Ontleend aan dierenrijk ▪ Ontleend aan plantenrijk Huismerken De schilddekking ▪ De helm ▪ De wrong ▪ Wapenspreuken	Tonen + commentariëren/evalueren van foto's, dia's, video-opnamen...
		Het breken van wapens ▪ Bastaarden van hogere adel ▪ Schuinbalk Rouwkassen Het wapengebruik voor vrouwen ▪ Gehuwde vrouw ▪ Ongehuwde vrouw ▪ Weduwe	Diavoorstelling: bespreking door studenten, analyse + evaluatie, wenken.

Toeristische Aardrijkskunde

1ste leerjaar
1 lesuur/week

Algemene doelstellingen

Het doel van de cursus toeristische aardrijkskunde van het **1e jaar Toeristische Gidsen** bestaat erin om geleidelijk aan de fysische (tastbare) leefomgeving te leren **begrijpen** door inzicht te verwerven in het samenspel van reliëf, vegetatie, klimaat, mens, bodem etc. ..., én om mensen op te leiden die in staat zijn deze kennis op een bevattelijke manier **door te geven** aan een breed publiek.

Steevast wordt er gestart vanuit de **waarneming**. Dit resulteert in **verwondering**, wenkbrauwgefrons en vraagoogjes. Daaruit volgt een zoektocht doorheen feiten en processen waaruit geleidelijk aan **inzicht** wordt gebrouwen, en uiteindelijk **mentale voldoening** en misschien wel **respect** voor de wereld om ons heen.

Eens de materie opgeslagen is op de harde schijf tussen de oren is het de taak van de toekomstige herder om de moeizaam verworven inzichten ook op een bevattelijke manier **door te geven** aan zijn of haar volgelingen. Deze vaardigheid wordt in scène gezet tijdens de extra-muros-activiteiten annex het echte (terrein)werk.

Algemene methodologische wenken

Om de vooropgestelde doelstellingen te kunnen realiseren wordt tijdens de tweejarige cyclus gebruik gemaakt van volgende didactische hulpmiddelen:

- **didactische werkvormen**: mondelinge overbrenging van informatie met meer dan ruime inspraak- en onderbrekingsmogelijkheid en ruimte tot discussie annex klasgesprek
- **didactisch materiaal**: cursusboek, atlas, kaartmateriaal, dia's, foto's, tekeningen, monsters en chemicaliën
- **audiovisuele middelen**: diaprojector, overheadprojector & video

In het eerste jaar wordt de student geconfronteerd met de talrijke hulp-wetenschappen waaruit het vak toeristische aardrijkskunde werd gedestilleerd. De alzo verworven inzichten worden vervolgens in stelling gebracht om enkele typische landschappen binnen de Belgische landsgrenzen naadloos te doorgronden.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Toerisme en aardrijkskunde	
Kunnen verwoorden wat de link is tussen aardrijkskunde en toerisme.	B	Inleiding Toeristische aardrijkskunde in al zijn facetten	
Kunnen verwoorden welke de voornaamste trends zijn in het internationaal toerisme.	B	Enkele trends in het internationaal toerisme ▪ Waarom ▪ Waar ▪ Hoe	De studenten aanzetten tot het gebruik van internet, raadplegen van vakliteratuur en bibliotheken. Veel ruimte laten voor discussies en onderwijsleergesprekken.
		Elementaire begrippen uit de hulpwetenschappen	
De verschillende soorten kaarten kunnen opsommen, benoemen en gebruiken.	B	De kartografie ▪ De schaal ▪ De belangrijkste projectiemethodes ▪ Overzicht van het kaartmateriaal ▪ Wat staat er in mijn Wolters Algemene Wereldatlas ▪ De Michelinkaart: een voorbeeld van een veel gebruikte wegenkaart ▪ De Belgische topografische kaart	Tonen van het besproken kaartmateriaal. Gebruik maken van dia's, foto's, tekeningen etc.
De belangrijkste geologische basisbegrippen kunnen definiëren.	B	Geologie van België ▪ Intro ▪ Basisbegrippen ▪ Hoe België geologisch tot stand kwam ▪ Inheemse natuurlijke bouwstenen in onze historische monumenten	Video.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De belangrijkste bodemsoorten kunnen opsommen en herkennen. De bodemstreken van België kunnen aanduiden op een blinde kaart en opnoemen.	B B	Bodemkunde van België ▪ De verschillende bodems ▪ Vindplaatsen	
De belangrijkste rivieren, kanalen en waterstromen kunnen situeren en kunnen benoemen. De invloed van de mens op de hydrografie kunnen verklaren.	B B	Hydrografie van België ▪ Ruimtelijk voorkomen ▪ Morfologie van een stroombekken ▪ Menselijke invloed	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Kunnen vertellen hoe de ruimte in België geordend en ingedeeld is. Kunnen vertellen hoe een gewestplan opgemaakt wordt en hoe men deze dient te interpreteren. De belangrijkste landbouwstreken en natuurdomeinen kunnen opnoemen.	B B B	Het ruimtegebruik in België ▪ Inleiding ▪ Bebouwde ruimte: kort historisch overzicht van de industrie ▪ Bebouwde ruimte: barstende steden ▪ Open ruimte in Vlaanderen: balans voor de natuur ▪ Open ruimte: landbouw in België	Tonen van gewestplannen.
		Het toeristisch arsenaal van België	
Kunnen vertellen wat een regionaal landschap is, hoe het tot stand is gekomen en hoe dat het wordt beheerd. De regionale landschappen kunnen opnoemen en situeren.	B B	Inleiding Groen Vlaanderen: Het concept 'regionale landschappen': ▪ Kempen en Maasland ▪ Vlaamse Ardennen ▪ Noord-Hageland ▪ Meetjesland ▪ Dijleland ▪ Haspengouw ▪ Zenne, Zuun en Zoniën ▪ Houtland ▪ West-Vlaamse Heuvels De Kust	Brochures "regionale landschappen". Bezoek aan een "regionaal landschap".

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Het belang van de Vlaamse kust voor het toerisme kunnen verwoorden.	B	De Vlaamse Kust en haar achterland	Tonen filmen over de kust vroeger en nu.
Kunnen vertellen hoe het kusttoerisme geëvolueerd is.	B	▪ Wij onderbreken even voor onzin ▪ Historische evolutie van de Vlaamse kusttoerisme	
Kunnen verwoorden wat de conflictpunten zijn tussen ecologie en economie en hoe dat deze best met elkaar kunnen verzoend worden.	U	▪ De Westkust in eco-perspectief ▪ De conflictsituatie tussen ecologie en economie	

Engels

Eerste leerjaar
2 lessen/week

Gewenste voorkennis

Basiskennis van het Engels. Zich vooral mondeling behoorlijk kunnen uitdrukken in de algemene taal.

Algemene doelstellingen

Op het einde van de opleiding moet de cursist in staat zijn zich schriftelijk, maar vooral mondeling behoorlijk uit te drukken in het Engels. Hierbij zijn een correcte uitspraak en een gestructureerd gebruik van de basisterminologie van essentieel belang.

Leerplandoelstellingen

Op het einde van de opleiding moet de cursist in staat zijn:

- een buitenlandse groep toeristen in het Engels rond te leiden om het even waar in België (receptief toerisme).
- Voor een Belgische toeroperator als reisleader/gids te fungeren in het buitenland.

Cognitieve doelstellingen

Niet alleen de technische basisterminologie moet door de cursist in de praktijk kunnen worden gebruikt, ook in tal van onverwachte, praktische situaties zal hij prompt en adequaat moeten kunnen reageren en beslissingen nemen.

Hij moet een dag- en/of reisplanning kunnen opstellen en deze, zo nodig, op het laatste moment kunnen wijzigen of aanpassen. De cursist moet in staat zijn een gedetailleerde gidsbeurt uit te werken. Zo leert hij documenten raadplegen die hierbij van nut zijn.

Affectieve doelstellingen

- respect voor andermans mening
- geduld
- werken in teamverband
- rekening houden met de groep
- zin voor verantwoordelijkheid
- punctualiteit
- hoffelijkheid
- aanpassingsvermogen
- organisatievermogen
- flexibiliteit
- initiatief nemen
- enthousiasme
- een ' leader in command ' zijn

Basisdoelstellingen

In staat zijn Engelstalige informatiebronnen te raadplegen en te verwerken, dit met het oog op het begeleiden van Nederlandstalige groepen in het buitenland en zich daar in het Engels vlot kunnen uitdrukken in contacten met lokale instanties.

Uitbreidingsdoelstellingen

Engelstalige toeristen vlot kunnen rondleiden in een Belgische stad of streek.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Fonetische symbolen	
Het Engels correct kunnen uitspreken.	B	Overzicht	Voorbeelden en veel oefeningen.
De voornaamste klanken van een woord fonetisch kunnen noteren.	B	Gebruik	Raadplegen woordenboeken.
In een woordenboek de fonetische uitspraak van een woord kunnen lezen.	B		Beluisteren van Engelstalige programma's op radio en tv.
		Tijden in het Engels	
De tijden in het Engels correct kunnen gebruiken.	B	Gebruik	Voorbeelden en oefeningen. Het gebruik van internet aanmoedigen.
		Architectonische stijlen	
De voornaamste kenmerken van de verschillende architectonische stijlen in het Engels kunnen weergeven.	B	Kenmerken	Inoefenen van kenmerken door synthese van gelezen paragrafen van teksten.
De typische verschillen tussen de architectonische stijlen in het Engels kunnen opsommen.	B	Romaanse stijl Gotiek	Inoefenen van vakterminologie door mondelinge syntheseoefeningen en schriftelijke vertaal oefeningen.
De specifieke Engelse vakterminologie kunnen verklaren.	B	Renaissance Barok	Raadplegen van Engelstalige boeken over gebouwen en kunststrekkingen.
De volgorde van architectonische stijlen in het Engels kunnen neerschrijven.	U	Rococo	Internet gebruiken.
Belangrijke voorbeelden (gebouwen en monumenten) van de architectonische stijlen in het Engels kunnen opnoemen.	B	Classicisme	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Grote Markt van Brussel	
De verschillende gevels van de gebouwen van de Grote Markt van Brussel in het Engels kunnen beschrijven.	B		Beluisteren van tekst op een cassette. Illustratie d.m.v. foto's en transparanten. Mondelinge synthese van delen van de beluisterde tekst. Deze beschrijving moet gebeuren met de aangeleerde specifieke vakterminologie. Raadplegen van Engelstalige boeken over Brussel en zijn Grote Markt.
		Voornaamste monumenten	
De voornaamste kenmerken van de besproken monumenten en gebouwen in het Engels kunnen weergeven.	U		Studie van die elementen die tijdens de extra murosoefeningen aan bod komen. Beluisteren van voorgelezen tekstdelen. Illustratie d.m.v. foto's en afbeeldingen. Zelfstudie bevorderen.
Op eigen initiatief een gekozen gebouw of monument met de juiste Engelse vakterminologie kunnen bespreken.	U		Mondelinge synthese van delen van de beluisterde tekst. Schriftelijke vertaal oefeningen houden.
Een streek in België kunnen bestuderen en hiervan een mondelinge uiteenzetting kunnen geven in het Engels.	B		

EXTRA-MUROS-activiteiten

1ste leerjaar, met docenten
3 lessen/week

Algemene Doelstellingen

De student dient in staat te zijn om:

- de theoretische kennis, aangebracht in de algemene cursussen (kunstgeschiedenis, aardrijkskunde, gidstechniek, ...) in de praktijk om te zetten
- verbanden te leggen tussen verschillende facetten van onze geschiedenis: kunst, sociale en politieke geschiedenis, economie, topografie en geografie
- dingen op het terrein goed waar te nemen en goed te kunnen omschrijven
- kunsthistorische zaken in een bepaald historisch kader te situeren
- blij te geven van een goed geheugen en van mensenkennis (aanvoelen van de interesses van de groep: beperkte uitleg, diepgaande uitleg, discussie...)
- de specifieke terminologie, aangeleerd in de algemene cursussen toe te passen
- technische procédés, die zijn toegepast om een kunstvoorwerp te creëren, op een klare en eenvoudige manier aan leken of 'buitenstaanders' uit te leggen
- zijn enthousiasme voor de materie, het onderwerp op de groep te kunnen overzetten
- goed en verstaanbaar te kunnen spreken voor een groep, zonder angst of verlegenheid
- zelfstandig het nodige opzoekingswerk te kunnen verrichten om de opgegeven opdracht tijdens de pauze van de cursus 'kunstgeschiedenis' uit te werken een opdracht ter plekke in de Engelse taal te kunnen uitvoeren

Leerinhouden

Concrete kennismaking met onze kunststeden, ons patrimonium, onze geografie.
De extra-muros zijn een toepassing, op het terrein, van diverse onderwerpen der cursussen.

Algemene methodologische wenken

Op de bus: micro-oefeningen tonen van een interessante video, met inleidende commentaar.
Op het terrein zelf: voordracht of spreekbeurt van minimum 10 à 20 minuten.

De Westhoek, de Moeren en de polders Diverse micro-oefeningen - de Ijzer en de polders (A) - de Moeren (A) - Veurne- stadswandeling, St Niklaaskerk (exterieur en Interieur) St-Walburgakerk (exterieur en interieur) - Nieuwpoort: natuurreservaat, monument Albert I Diksmuide: Ijzertoren/wandeling naar Menenpoort Grote Markt, huis van Kasselrij, de oorlogskerkhoven zorg - Krijgskerkhoven Tyne Cot en Vladslo	met autocar
Antwerpen, “the musts” micro-oefeningen - St Pauluskerk (exterieur, interieur) - Putkevie Q. Metsijs - O.L.Vrouwekathedraal (exterieur, interieur, meubilair) - Grote Markt met enkele gildehuizen - Vleeshuis (exterieur en interieur) - C. Borromeuskerk (exterieur, interieur) - stadsvernieuwing rond het Vleeshuis, het Rucker-en Bullinckxplein- - Pagaddertorens	met autocar
Antwerpen: de musea - Museum Mayer Vanden Bergh (historiek, de gevel,de kunstcollectie, diverse opdrachten) - Rubenshuis (voor-en achtergevel, tuin en binnenkoer, historiek en de figuur van Rubens) - Plantijn en Moretusmuseum (voorgevel, binnenplein, interieur de drukker Plantijn) - de Cogels-Osylei en de wijk Zurenborgh, met huizen in de Capiaumontstraat, Waterloo en Gulden Vliesstraat, de Transvaalstraat over het eclecticisme en ‘Art Nouveau’	met autocar
Charleroi, Walcourt, Philippeville, Eau d’Heure, Mariembourg, Nismes, Couvin Diverse micro-oefeningen - Charleroi : stadswandeling - Walcourt : bedevaarstoord, De Zwarte Madonna, de O.L.Vrouwekerk (exterieur en interieur) - Philippeville: Historiek- de stuwdammen van Eau d’Heure (A) - Mariembourg: vestingstad en historiek - Fondy des Chiens te Nismes: karstverschijnselen (A) - Couvin: de grotten - De Condroz-(A) en Fagne-en Famennestreek	met autocar
Antwerpen aan het water, en de zeehaven : Diverse mircro-oefeningen - Historische en geografische bespreking van Antwerpen, de stadsuitbreiding, de “skyline”, het Steen, Lange Wapper, het Scheepvaartmuseum: inleiding, enkele voorwerpen van de collectie - het Zuid- haventoer (A) - De Belgische havens (micro-oefening) (A)- Antwerpen als diamantstad (A+H)	met autocar

Luik: historisch en kunsthistorisch Diverse micro-oefeningen - het Prinsbisschoppelijk Paleis (historiek, exterieur en Binnenkoer), - Sint-Pauluskathedraal (exterieur, interieur, Karel de Stouteschrijn, reliekhouders van Sint-Lambertus), - Sint-Jacobskerk (historiek, exterieur en interieur) - het stadhuis, - het perron, - het Volkskundig Museum (overzicht), - de Montagne de Bueren, - Sint-Bartolomeuskerk (bouwgeschiedenis, exterieur, interieur, de doopvont van Renier van Hoei), - het Curtiusmuseum (figuur en bouwgeschiedenis, exterieur)	met autocar
Brussel: de bovenstad en de Marollen - Het Koninklijk Paleis - de Warande - Paleis der Natie - Congreskolom - O.L.Vrouw-ter Sneeuwwijk - de Sint-Michielskathedraal (exterieur en interieur) - de figuur Kardinaal Mercier - de overwelfing der Zenne en de Rollebeek - de Kapellekerk (exterieur, interieur, het orgel) - de Grote Zavel - de O.L.Vrouwekerk (exterieur en interieur) - het Koningsplein en de opgravingen - de Kleine Zavel - de Marollen (inleiding, Hoog- en Blaesstraat, de Bas-Fonds, betekenis, opmars en ondergang)	Te voet
Brussel: de benedenstad het begin van Brussel: Sint-Goriksplein - de Begijnhofwijk- de Zwarte Toren en de 1ste omwalling - de Sint-Katelijnekerk (exterieur, interieur) - de Vlaamse steenweg en het Bellonahuis - de overwelfing van de Zenne en de figuur van Anspach - de Centrale lanen de Beurs - Enkele huizen aan de Centrale lanen - het Metropolehotel en het de Brouckèreplein de Noordpassage	Te voet

Typ rondleiding Brussel: - Kleine Ring - tussenringen - tuinwijk - Verregat - Centraal Station - Europakruispunt - Grote Zavel - Vossen- en de Brouckèreplein - Kruidtuinlaan - Jubelpark - Ambiorixsquare - Laken en de Heizel (met Trade Mart, de Paleizen van de 1ste en 2de Wereldtentoonstelling - Bruparck en Kinopolis - Rogierplein - Hallepoort en Kruidtuin - begraafplaats van Laken - de O.L.Vrouwekerk van Laken (exterieur, interieur, eventueel crypte) - het Chinees Paviljoen - de Japanse toren	+ 3 uur met bus deels te voet-
Strépy-Braquegnies, Strépy-Thieu, Zinnik, Ronquières, Nijvel Diverse micro-oefeningen - Strépy-Thieu en Strépy-Braquegnies: overzicht binnenhaven (A) - La Cantine des Italiens en de Scheepsliften van Binche (A) - Zinnik: de Sint-Vincentiuscollegiale (exterieur, interieur, doksaal, polyfonie en Gilles Bincois) - het hellend vlak van Ronquières - de Nijvelse Sint-Gertrudiskerk (exterieur, interieur, crypte, cultus Sint-Gertrudis, het Getrudisschrijn, de wagen)	met autocar
Halle, Vilvoorde, Grimbergen en Meise Diverse micro-oefeningen - Halle: de O.L.Vrouwebasiliek (interieur, exterieur, bouwgeschiedenis) - Stadhuis het Pajottenland (micro-oefening) - Vilvoorde: Karmelietessenklooster, de O.L.Vrouw van Goede Hoopkerk (exterieur, koorgestoelte, interieur) - Grimbergen: de basiliek (historiek, exterieur en interieur, de restauratie) - het Kasteel van Bouchout te Meise (de geschiedenis van de plantentuin, exterieur kasteel, interieur) - themawandeling doorheen Grimbergen 'van boer tot kasteelheer', langs de watermolens en de musea of de Lier- en Tommenmolen	met autocar
Mons, Le Grand Hornu en Bavay Diverse micro-oefeningen - Mons: Sint-Waldetrudiskerk (historiek, exterieur, de glasramen, de figuur Sint-Waldetrudis en de 'Car d'or', de beeldhouwer Dubroeuq) - het stadhuis het belfort Le Grand Hornu: historiek en sitebezoek - Bavay: wandeling door de archeologische site - de Borinage (historiek)	met autocar

Diest - Averbode – Scherpenheuvel – Aarschot - Zichem Diverse micro-oefeningen - Diest: de figuur van Jan Berchmans en stadswandeling - Averbode: bezoek aan abdijcomplex en bijgebouwen-Zichem (over Ernest Claes en de Demerstreek historiek van Zichem) - Scherpenheuvel: de basiliek (exterieur en interieur) - Aarschot: de O.L.Vrouwekerk (Demergotiek, het laatgotisch kerkmeubilair, het schilderij 'de mystieke wijnpers')	met autocar 8.15u
Charleville, Givet, Dinant, Bouvignes, Namur Diverse micro-oefeningen - de vestingsteden - het Bekken van Parijs (A) - de MaasVallei (A) - de Maas als transportader van de wijn - de steengroeven en de monding van de Semoy (A) - de Maasvallei tot Givet de centrale van Chooz (A) - diverse aspecten van Givet - de bevaarbaarheid van de Maas en het recreatietoerisme (A) - de samenvloeiing van Anseremme en Lesse (A) - de 'Rocher Bayard' - Dinant en zijn aspecten (micro-oefening) - Bouvignes - Namur: historische en geografische benadering - de congregatie 'Notre Dame de Namur' - de citadel in het verleden	met autocar
Excursie Tweedaagse reis: Trier, Monschau, Cochem (met overnachting) Diverse micro-oefeningen: Oostkantons, de taalgrens - Monschau: historiek, vakwerkhuisen - - Cochem: historiek, stadswandeling - - Trier: historiek, heksenwaan, Porta Nigra, Karl Marx, stadswandeling - bezoek aan O.L.Vrouwbasiliek, de Hauptmarkt, de Mariazuil, het Keurvorstelijk Paleis, de Keizersthermen, de romeinse brug - Avondmaal (romeinse maaltijd) en overnachting - De Moezel en de lokale wijnen - De abdij Maria Laach en de omgeving - de Eifelstreek -	Met autocar

Tweede leerjaar

TWEEDE LEERJAAR	
Algemene kunstgeschiedenis	1 uur
Kunststeden en musea	2 uur
Reistechniek	1 uur
Toeristische aardrijkskunde	2 uur
Engels	2 uur
Extra muros	4 uur

BEGINSITUATIE

De student is geslaagd in het eerste jaar Toeristische gidsen.

Algemene Kunstgeschiedenis

Tweede leerjaar
1 lesuur/week

Algemene doelstellingen

Op het einde van de opleiding moet de cursist in staat zijn inzicht te verwerven in de hoofdlijnen van de ontwikkeling van de kunst- en cultuurgeschiedenis. Uitgangspunt is en blijft inzicht, kennis en belangstelling te verwerven voor het cultuurpatrimonium aan de hand van sleutelwerken uit respectievelijk architectuur, beeld-, schilder- en tekenkunst. Studenten dienen tevens op de hoogte te zijn van de locatie van de werken i.v.m. de inkadering in de toeristische sector.

Algemene methodologische wenken

Vertrekkende van sleutelwerken uit de respectievelijke kunsttakken wordt getracht kennis en inzicht te verwerven in techniek, stijl, periode van het werk. Van primordiaal belang is een bewuste waarneming. Aan de hand van overvloedig didactisch materiaal dient inzicht geboden in het verloop van het kunstgebeuren. Men poogt om het gevoel en de smaak voor kunst en cultuur op te roepen en te vormen.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Rococo	
Schetsen van een tijds kader waarin Rococo ontstaat, kunnen maken.	B	Les fêtes galantes	De didactische uiteenzetting van de leerstof vindt plaats.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Rococo bouw- en sierkunst	Het aangepaste didactisch materiaal wordt gebruikt als illustratie van de leerstof.
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	Beeldende kunst van het Rococo	De studenten maken gebruik van een historische atlas.
De gebruikte technieken omschrijven en herkennen.	B		Extra-murosactiviteiten worden georganiseerd.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen, aan historische monumenten, aan civiele en kerkelijke historische gebouwen en musea vinden plaats.
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		Deze zijn een illustratie bij de leerstof.
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Classicisme	
Schetsen van een tijds kader waarin Classicisme ontstaat, kunnen maken.	B	Grondslagen en kenmerken	De studenten worden aangespoord zelfstandig opzoekingswerk te verrichten in bibliotheken en op internet.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Griek revival in de bouwkunst	Gebruik van historische atlas.
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	De ideale vorm in de beeldhouwkunst	Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen historische monumenten, civiele historische gebouwen, kerkelijke historische gebouwen, musea.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B	Schilderkunst	Video-opnamen van extra murosactiviteiten.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Romantiek	
Schetsen van een tijds kader waarin de Romantiek ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Beeldhouwkunst	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	Schilderkunst	
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Realisme	
Schetsen van een tijds kader waarin Realisme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Beeldhouwkunst	
Enkele voornamen kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	Schilderkunst	
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Impressionisme	
Schetsen van een tijds kader waarin Impressionisme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Beeldhouwkunst Schilderkunst	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	Neo en Post Impressionisme Geest en kenmerken	
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B	Vertegenwoordigers	
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Aankondigers van een nieuwe tijd	
Schetsen van een tijds kader waarin “Aankondigers van een nieuwe tijd” ontstaat.	B	P. Cézanne	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	P. Gauguin Van Gogh	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	J. Ensor E. Munch	
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Symbolisme	
Schetsen van een tijds kader waarin Symbolisme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Vertegenwoordigers	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	Nabis	
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		De stijl van 1900	
Schetsen van een tijds kader waarin “De stijl van 1900” ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra muursactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Beeldhouwkunst en toegepaste kunst	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	Schilderkunst	
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Bouwkunst en stedenbouw in de 19de eeuw	
Schetsen van een tijds kader waarin Art Nouveau en Neo-stijlen ontstaan.	B	Neo-stijlen	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Art Nouveau bouwkunst	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Inleiding tot de kunst van de 20ste eeuw	
Schetsen van een tijds kader waarin moderne kunst ontstaat.	B	Grondbeginselen van de moderne kunst	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet...
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B		Gebruik van historische atlas.
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Fauvisme	
Schetsen van een tijds kader waarin Fauvisme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Schilderkunst	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	Beeldhouwkunst	
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Expressionisme	
Schetsen van een tijds kader waarin Expressionisme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet...
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Schilderkunst in Frankrijk en Duitsland	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	Vlaams expressionisme	Gebruik van historische atlas.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B	Beeldhouwkunst	Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		Video-opnamen, foto's, dia's van extra muursactiviteiten.
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Kubisme	
Schetsen van een tijds kader waarin Kubisme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet...
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Schilderkunst	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B	Beeldhouwkunst	Gebruik van historische atlas.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Futurisme			
Schetsen van een tijds kader waarin Futurisme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet...
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Vertegenwoordigers	Gebruik van historische atlas.
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Constructivisme, Rusland	
Schetsen van een tijds kader waarin Constructivisme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet...
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Vertegenwoordigers	Gebruik van historische atlas.
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Pittura Metaphysica	
Schetsen van een tijds kader waarin Pittura Metaphysica ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet...
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Vertegenwoordigers	Gebruik van historische atlas.
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Dadaïsme			
Schetsen van een tijds kader waarin Dadaïsme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Vertegenwoordigers	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		De stijl	
Schetsen van een tijds kader waarin “De Stijl” ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet...
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Vertegenwoordigers	Gebruik van historische atlas.
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Bauhaus	
Schetsen van een tijds kader waarin “Bauhaus” ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet...
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Vertegenwoordigers	Gebruik van historische atlas.
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		Video-opnamen, foto's, dia's van extra muursactiviteiten.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Zuivere beelding in België			
Schetsen van een tijds kader waarin “Zuivere beelding” ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet... Gebruik van historische atlas. Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen. Video-opnamen, foto's, dia's van extra muursactiviteiten.
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Vertegenwoordigers	
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Surrealisme	
Schetsen van een tijds kader waarin Surrealisme ontstaat.	B	Geest en kenmerken	Zelfactiviteit/nieuwsgierigheid van de studenten stimuleren: opzoekingswerk in vakliteratuur, bibliotheken, musea, op het internet...
De typische kenmerken van de architectuur kunnen omschrijven.	B	Vertegenwoordigers	Gebruik van historische atlas.
Enkele voorname kunstenaars, bouwwerken, schilderijen en tekenkunstwerken kunnen opsommen en bespreken.	B		Bezoeken aan tijdelijke tentoonstellingen.
De gebruikte technieken kunnen omschrijven en herkennen.	B		Video-opnamen, foto's, dia's van extra murosactiviteiten.
Het nut inzien van de verschillende kunststijlen voor het toerisme.	B		
Spontane belangstelling voor alle uitingen van de menselijke geest kunnen opbrengen.	B		
Kritische benadering van de kunstuitingen kunnen ontwikkelen.	B		

KUNSTSTEDEN EN MUSEA

Tweede leerjaar
2 uren/week

Algemene doelstellingen

Cognitieve

De studenten moeten inzien dat Brussel, zoals het vroeger was, gereconstrueerd kan worden via de plaatselijke toponymische benamingen.

De studenten moeten inzicht verwerven in de waardes van de Brusselse maten, gewichten en munten en deze vergelijken en omrekenen naar andere steden toe.

De studenten moeten in staat zijn aan de hand van politieke, sociale, economische, religieuze en militaire omstandigheden het contrast tussen stad en platteland beter te begrijpen, evenals de betekenis die Brussel had en heeft voor Vlaanderen.

De studenten moeten het belang inzien van de Brusselse Grote Markt in zijn verschillende functies.

De studenten moeten begrijpen dat verschillende factoren meehielpen om van Brussel de stad te maken die ze nu is, zoals o.a. de urbanisatie van Leopold II, de realisatie van Brusselse burgemeesters en de beschieting van 1695.

De studenten moeten inzicht verwerven in de Brusselse kunststijlen van de 20ste eeuw en hoe deze op elkaar inspeelden en uit elkaar voortvloeiden. (Aansluitend bij cursus Alg. Kunstgeschiedenis, doch typisch toegespitst op Brussel.)

De studenten dienen vertrouwd te worden en zich verschillende aspecten eigen te maken aangaande de Brusselse cultuur, en dit met het oog op het verwerven van achtergrondinformatie, noodzakelijk bij het uitvoeren van extra-murosopdrachten of latere gidsbeurten in de praktijk.

Methodologische wenken

De leerkracht zorgt ervoor dat de studenten voldoende eigen inbreng hebben, dit kan o.a. door hun eigen voorkennis, eigen ervaringen en ervaringen opgedaan tijdens de extra-murosactiviteiten te laten vertellen.

De studenten zoeken regelmatig zelf gegevens op, via internet, het bezoeken van bibliotheken en musea. De studenten ontvangen een schriftelijke cursus, die ze zelfstandig met eigen nota's kunnen aanvullen. Als didactisch materiaal wordt er verder naast het bord, ook nog gebruik gemaakt van dia's, foto's en videomateriaal.

Verder zal het visuele sterk aan bod komen, daar je kunst moet leren zien en niet alleen maar erover horen spreken. Dit zal gebeuren op de wijzen aangehaald bij "didactisch materiaal".

Tijdens de lessen die een onderdeel vormen van een lessenreeks, zullen de voornaamste zaken van de vorige les nog eens herhaald worden gedurende de eerste 10 minuten van de les en dit voornamelijk aan de hand van gerichte vragen.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Brussel - algemeen	
De belangrijkste toponiemen die voor Brussel van toepassing zijn kunnen opnoemen.	B	De toponymie of plaatsnaamkunde ▪ Stad Brussel ▪ Brusselse straten ▪ Brusselse wijken	
De stad Brussel kunnen situeren.	B	De oude rechtshistorische begrippen Institutionele begrippen	
De vroeger meest gebruikte Brusselse maten, gewichten en munten kunnen opsommen.	B	Maten Gewichten Munten Vergelijking met andere steden	
De structuur van Brussel stadsbestuur door de eeuwen heen kunnen schetsen.	B	Het contrast tussen platteland en stad op ▪ Sociaal gebied ▪ Economisch gebied ▪ Politiek gebied Structuur van het Brusselse Stadsbestuur	Tonen van talrijke voorbeelden, dit door middel van foto's, dia's, video...
De geschiedenis van Brussel in grote lijnen kunnen weergeven. Het belang van Brussel voor Vlaanderen, vroeger en nu kunnen verwoorden.	B B	Geschiedenis van Brussel ▪ Vroegste bewoning tot nu (20ste eeuw) ▪ Ontstaan van de stad via traditionele en andere stellingen ▪ De betekenis van Brussel voor Vlaanderen	Bezoeken aan verschillende plaatsen in Brussel.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Grote Markt van Brussel	
De geschiedenis, situering en functies van de Grote Markt kunnen neerschrijven.	B	Functies ▪ Stedelijk ▪ Jurisdictioneel ▪ Als centrum voor vermaak en toneel De bebouwing van de 12 ^{de} eeuw tot nu, de zorg en de schaduwvlekken	
		De urbanisatie	
Kunnen vertellen welke wijzingen Brussel op urbanistisch vlak heeft ondergaan tijdens het bewind van Koning Leopold II.	B	van Leopold II ▪ Te Brussel ▪ Andere steden	
		Burgemeesters	
De belangrijkste Brusselse burgemeesters en hun realisaties kunnen neerschrijven.	B	Wie Verwezenlijkingen	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Brussel tijdens de Middeleeuwen	
Kunnen vertellen welke architectonische sporen uit de middeleeuwen men in Brussel nu nog terugvindt.	B	Socio-economisch gebied Politiek gebied Religieus gebied Militair gebied Architectonische sporen ervan	Tonen van talrijke voorbeelden, dit door middel van foto's, dia's, video...
		De beschieting van Brussel in 1695	
De oorzaak, de gevolgen en de schade die de beschietingen van 1695 heeft gehad voor Brussel kunnen uiteenzetten. De uiteindelijke betekenis van deze gebeurtenis voor Brussel kunnen verklaren.	B B	Reden Gevolg Schade Herstel Betekenis	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De gevolgen van het bombardement op socio-economisch, politiek, religieus en militair vlak kunnen verklaren.	B	Brussel na het bombardement van 1695 ▪ Op socio-economisch gebied ▪ Op politiek gebied ▪ Op religieus gebied ▪ Op militair gebied Sporen ervan ▪ In de 18de eeuw ▪ In de 19de eeuw	Bezoeken aan verschillende plaatsen in Brussel.
		Brussel in de 20ste eeuw	
De belangrijkste kunsthistorische gebouwen van Brussel ontstaan door de eeuwen heen, kunnen benoemen, situeren en grondig beschrijven.	B	Rond de eeuwwisseling ▪ De neostijlen ▪ Eclecticisme ▪ Art Nouveau Tijdens Interbellum ▪ Art Deco ▪ Nieuwe zakelijke stijl	
De belangrijkste kunsthistorische gebouwen van Brussel ontstaan door de eeuwen heen, kunnen benoemen, situeren en grondig beschrijven.	B	Later ▪ Modernisme ▪ Postmodernisme Industrialisatie vanaf de onafhankelijkheid Industriële archeologie vanaf de onafhankelijkheid De Brusselse restauraties ▪ Tijdens de tweede helft der 20ste eeuw	Eventueel gastspreker vragen.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Thema's	
Een paar mooie typische Brusselse verhalen kunnen navertellen.	U	Brusselse verhalen, legendes en heiligen	
De geschiedenis van de Brusselse lakennijverheid kunnen neerschrijven.	B	De Brusselse lakennijverheid en verwijzing naar de straatnamen	
De geschiedenis van de Brusselse Marollen kunnen vertellen. De Breugelroute met zijn bezienswaardigheden kunnen opstellen en bespreken.	B B	De Brusselse parken en tuinwijken Brussel en de Marollen ▪ De Breughelroute met zijn schilderijen ▪ De toenmalige liefdadigheid en armenzorg doorgetrokken naar heden. (Contrast arm/rijk)	Tonen van talrijke voorbeelden, dit door middel van foto's, dia's, video... Breughelroute laten uitstippelen.
De geschiedenis van de Zenne zeer gedetailleerd kunnen neerschrijven.	B	Brusselse waterbeheersing met o.a. ▪ De fontein ▪ De Zenne-overwelving	Bezoeken aan verschillende plaatsen in Brussel.
De geschiedenis van de Brusselse Gilden, ambachten en broederschappen en het nachtleven in grote lijnen kunnen schetsen.	B	Brusselse gilden, ambachten, broederschappen en begijnen Brusselse nachtleven ▪ theaters ▪ circus ▪ spelen ▪ kermissen ▪ kroegen ▪ brouwerijen	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Kunnen vertellen hoe kinderen Brussel zien en ervaren.	U	Contrast arm/rijk ▪ Volkspoppenspel “Toone” ▪ Opera (munt) Brussel door de ogen van kinderen o.a. via ▪ Strips ▪ Art mural Brusselse heraldische tekens	Bezoeken aan verschillende plaatsen in Brussel.
De Brusselse ondergrond kunnen bespreken.	U	Brusselse ondergrond	Bespreking – Isabellastraat.

REISTECHNIEK

2de leerjaar
1 lesuur/week

Algemene doelstellingen

De student kan na deze cursus zelfstandig een reisplanning opstellen voor dagreizen of meerdaagse reizen. Dit betekent dat hij vlot overweg kan met kaartmateriaal, reisgidsen en hotelgidsen.

De student kan een geplande reis begeleiden. Hij leidt de groep succesvol van het vertrek- naar het eindpunt. Hij geeft toeristische en wetenswaardige toelichtingen en hij waakt over de goede uitvoering van alle diensten i.v.m. logies, catering en (toeristische) bezoeken.

Cognitieve doelstellingen

- de symbolen kennen die op wegenkaarten, stafkaarten, stadsplannen gebruikt worden
- de voornaamste toeristische gidsen (groene Michelin, Guide Bleu, ANWB-gidsen, Cantecleergidsen, ...) kennen en weten hoe ze gebruikt kunnen worden
- hotelgidsen kennen en weten welke hotelketens interessant zijn
- de bronnen kennen waar adressen, telefoonnummers, ... van toeristische diensten te vinden zijn
- de toeristische actualiteit (via radio, T.V., tijdschrift, kranten) volgen en kennen i.v.m. de te bezoeken streken en hierover een eigen documentatiesysteem aanleggen
- maaltijden, logies, overzetten, bezoeken, ... kunnen reserveren
- voor dagreizen en voor meerdaagse reizen een reisplanning kunnen opstellen, rekening houdend met het gebruikte voertuig
- de specifieke eisen voor reisbegeleiding van een groep in functie van de verschillende vervoersmiddelen kennen
- een methode op punt stellen voor het inchecken in het hotel en voor het nemen van maaltijden
- een bundel opstellen met allerlei soorten avondactiviteiten
- de nodige bagage zoeken om zelf (avond)animatie te organiseren
- goede kennis bezitten van de bezoekobjecten en van de mogelijke alternatieven in functie van de weersomstandigheden en de leeftijd van het publiek
- de gastronomische streekspecialiteiten kennen
- de mogelijkheden voor het functioneel gebruik van muziek en video kennen en kunnen inpassen in de reisbegeleiding

Affectieve doelstellingen / vaardigheden

- zin hebben voor verantwoordelijkheid, nauwkeurigheid en verzorgde dienstverlening
- snel en diplomatisch kunnen optreden om problemen op te lossen of te voorkomen en toch steeds tactvol blijven
- vriendelijk omgaan met deelnemers, medewerkers, hoteliers, ...
- vastberaden en snel kunnen handelen
- dienstvaardig zijn tegenover alle leden van het reisgezelschap
- humeurbestendig zijn en enthousiast alle activiteiten leiden en begeleiden
- het groepsdynamisch proces van een gezelschap kunnen aanvoelen en sturen
- vaardig zijn in het beluisteren van klachten en voorstellen
- in gesprekken met reisdeelnemers een ruime mate van geduldig luisteren tonen
- een natuurlijke houding met steeds een correct en hoffelijk gebruik van taal nastreven
- spontaan de veiligheidsvoorschriften in acht nemen
- kunnen samenwerken met de bestuurder
- een praktische en organisatorische ingesteldheid bezitten

Psychomotorische doelstellingen / vaardigheden

- eenvoudige reparaties aan reisbagage kunnen uitvoeren
- de handbediening en mogelijkheden van radio, micro en video beheersen
- de mensen op de car kunnen bedienen met drank
- de zetelstand in de car kunnen aanpassen aan de behoefte van de reiziger
- de bediening van de individuele verluchting en verlichting in de car kunnen regelen

Algemene methodologische wenken

Een belangrijk deel van de lessen wordt onder doceervorm gebracht, in die zin dat op elk ogenblik de inbreng van de studenten mogelijk is. De eigen ervaringen van de studenten (zeer uiteenlopende opleidingen en belevenissen) en de gestelde vragen vormen een belangrijke aanvulling en verrijking van de aangeboden leerstof.

In sommige gevallen wordt ook de samenwerking in kleine groepen aangemoedigd.

Om de lessenreeks te concretiseren worden enkele ervaren reisleiders uitgenodigd om hun ervaringen en tips naar organisatie en begeleiding te vertellen.

De belangrijkste didactische hulpmiddelen zijn bord, overheadprojector, dia-apparaat en video. Bij de oefeningen voor reisplanning wordt gebruik gemaakt van Michelinkaarten.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Inleiding	
De ontwikkeling van het reizen en de vervoersmiddelen van de industriële revolutie tot vandaag kunnen schetsen.	B	De ontwikkeling	
Een juiste definitie kunnen geven voor de begrippen reisleader en gids. Het essentiële verschil tussen gids en reisleader kunnen bepalen.	B B	Begrippen ▪ 'gids' ▪ 'reisleader'	Studenten aansporen internet te raadplegen en bibliotheken te bezoeken.
Kunnen uitleggen wat de plaats van de reisleader is in het huidige toeristisch veld.	B	De plaats van de reisleader in het toeristisch veld	Linken leggen naar de extra muros activiteiten.
		Opdrachten	
De inhoud van het persoonlijk dossier van de reisleader kunnen samenstellen. Een opstaplijst en een ritblad kunnen opstellen en kunnen gebruiken. Op een correcte manier met hotels en musea kunnen corresponderen. De roominglist, opstaplijst, ritblad en een lijst van nuttige telefoonnummers en adressen kunnen gebruiken.	B B B B	Inhoud Opstellen van ▪ Opstaplijst ▪ Ritblad Correspondentie Nuttige adressen en telefoonnummers ▪ Roominglist ▪ Betaalmiddelen en uitgavenstaat ▪ Persoonlijke fiches en reisdocumenten	Tonen van voorbeelden. Linken leggen naar de extra muros activiteiten. O.a. vouchers, brieven, faxen van hotels, faxen met musea, ...

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Inzicht kunnen krijgen in het socio-economisch belang van de molen in de maatschappij vanaf zijn verschijning tot nu.	U	Toeristische thematiek ▪ Wijn en wijnbereiding ▪ Bier in België en bierbereiding ▪ Molinologie	Bezoek van het museum van molinologie (St. Amands).
Het zelfstandigenstatuut in bijberoep kunnen aanvragen.	B	Het sociaal en juridisch statuut van de reisleader als zelfstandige (in bijberoep)	
De voor- en nadelen van het zelfstandig statuut in bijberoep kunnen afwegen.	B	Het zelfstandigenstatuut in bijberoep	
Op een juiste manier de rechten en plichten van de zelfstandige in bijberoep kunnen toepassen.	B	De voor- en nadelen van het zelfstandige statuut in bijberoep De rechten en plichten van de zelfstandige	
		Reizen met een autocar	
De typische voor- en nadelen van de autobusreizen t.o.v. andere reisformules kunnen opsommen.	U	De specificiteit van het autocartoerisme	
De belangrijkste kwaliteitseisen van een autobusreis kunnen herkennen.	U	Sterke en zwakke punten van de vervoermiddelen in functie van het toeristisch gebruik ▪ Concurrentiepositie van de autocar ▪ Kwaliteit(controle)	
Een tijdsplanning gebonden aan de reisroute kunnen opstellen.	U	De kennis van het wegennet ▪ Het kaartmateriaal ▪ De tijdsplanning en reisroute	Meebrengen kaartmateriaal.
Een daguitstap en/of een meerdaagse reis kunnen uitwerken.	U	Een daguitstap en/of een meerdaagse reis uitwerken	
De kennis en weetjes over een streek kunnen verzamelen en kunnen rangschikken.	U	De kennis en weetjes over een streek verzamelen	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De psychologie van de reizigers kunnen doorgronden.	U	De nodige sociaal-agogische vaardigheden van een reisleader	Rollenspel.
Het groepsdynamisch proces tijdens reizen positief kunnen beïnvloeden.	U	De psychologie van de reiziger Het groepsdynamisch proces	
De problemen die zich bij reizen kunnen voordoen kunnen voorkomen en oplossen.	U	Mogelijk voorkomende problemen op reis ▪ Overboeking ▪ Ziekte of sterfgeval ▪ Verlies/diefstal van documenten, geld, ...	Studenten eigen ervaringen en/of ervaringen van vrienden en familieleden laten vertellen.
De micro in de autocar vlot en juist kunnen gebruiken.	U	Het functioneel gebruik van de audiovisuele mogelijkheden in de autocar ▪ De micro ▪ De taal ▪ De audioapparatuur ▪ De video	Demonstraties. Linken leggen naar de extra muros activiteiten.
De taal correct en verstaanbaar kunnen gebruiken.	U		
De audioapparatuur als achtergrond, verstrooiing en/of aanvulling van een uiteenzetting kunnen gebruiken.	U		
Een reis met een autocar goed kunnen organiseren.	B	Organisatie met autocar bij instappen ▪ Plaatsen klant in de car ▪ De bagage ▪ Rokers - niet rokers ▪ Wat doen als de klant niet opdaagt	Linken leggen naar de extra muros activiteiten.
Kunnen inschatten welke problemen zich bij een autocarreis kunnen voordoen en deze op een adequate manier kunnen oplossen.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De belangrijkste activiteiten die de reisleader uitvoert kunnen toepassen.	B	Activiteiten van de reisleader tijdens het rijden ▪ Het verwelkomen van de klanten ▪ Voorstellen van bedrijf, chauffeur en zichzelf aan klant ▪ Uitleg over zetelaanpassing en het gebruik ▪ Van verluchting ▪ Toeristische bespreking van de regio waar men doorrijdt ▪ Meedelen van informatie voor de stops	Rollenspel. Getuigenissen. Gastspreker.
Een vlotte organisatie van stops tijdens de reis kunnen uitvoeren en opvolgen.	B	Organisatie van de technische stops en de maaltijden ▪ De passagiers helpen bij de stops ▪ Tijd- en opstapafspraken maken	Linken leggen naar de extra muros activiteiten.
De organisatie van de overnachting in een hotel op een vlotte manier kunnen voorbereiden en uitvoeren.	B	Organisatie van de overnachting(en) bij een hotel ▪ De werkwijze bij aankomst ▪ De kamerverdeling Meedelen van praktische tips voor het verblijf	
De organisatie van uitstappen tijdens een reis kunnen plannen en uitvoeren.	U	Organisatie van de uitstappen ▪ Afspraken maken met hotelier en restaurant ▪ Bespreking van het verloop van de uitstappen	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De organisatie van vrije dagen tijdens een reis kunnen uitvoeren.	U	Organisatie van de vrije dagen	
De organisatie van de terugreis kunnen plannen en uitvoeren.	U	Organisatie van de terugreis ▪ Aandachtspunten voor de reizigers ▪ Het belang van de laatste stop	
		Reizen met het vliegtuig	
Een groep toeristen kunnen begeleiden bij een vliegtuigreis.	U	De begeleiding van een groep bij een vliegtuigreis	
De belangrijkste documenten die men nodig heeft voor een vliegtuigreis kunnen herkennen en gebruiken.	B	De reisdocumenten voor een vliegtuigvlucht ▪ De groepscheck-in organiseren ▪ Schikking zitplaatsen in een vliegtuig	
De groepscheck-in kunnen organiseren.	U		
Een (rond)reis kunnen uitstippelen en kunnen opstellen.	B	De voorbereiding van een reis ▪ Het uitstippelen en het opstellen van een (rond)reis	Voorbeelden tonen. Studenten zelfstandig een reisplanning laten uitwerken.

Toeristische Aardrijkskunde

2de leerjaar
2 lesuren/week

Algemene doelstellingen

Het doel van de cursus “Toeristische Aardrijkskunde” van het **2e jaar Toeristische Gidsen** bestaat erin om geleidelijk aan de fysische (tastbare) leefomgeving te leren **begrijpen** door inzicht te verwerven in het samenspel van reliëf, vegetatie, klimaat, mens, bodem enz. ..., én om mensen op te leiden die in staat zijn deze kennis op een bevattelijke manier **door te geven** aan een breed publiek.

Steevast wordt er gestart vanuit de **waarneming**. Dit resulteert in **verwondering**, wenkbrauwgefrons en vraagoogjes. Daaruit volgt een zoektocht doorheen feiten en processen waaruit geleidelijk aan **inzicht** wordt gebrouwen, en uiteindelijk **mentale voldoening** en misschien wel **respect** voor de wereld om ons heen.

Eens de materie opgeslagen is op de harde schijf tussen de oren is het de taak van de toekomstige herder om de moeizaam verworven inzichten ook op een bevattelijke manier **door te geven** aan zijn of haar volgelingen. Deze vaardigheid wordt in scène gezet tijdens de extra-muros-activiteiten annex het echte (terrein)werk.

Algemene methodologische wenken

Om de vooropgestelde doelstellingen te kunnen realiseren wordt tijdens de tweejarige cyclus gebruik gemaakt van volgende didactische hulpmiddelen:

- **didactische werkvormen:** mondelinge overbrenging van informatie met meer dan ruime inspraak- en onderbrekingsmogelijkheid en ruimte tot discussie annex klasgesprek
- **didactisch materiaal:** cursusboek, atlas, kaartmateriaal, dia's, foto's, tekeningen, monsters en chemicaliën
- **audiovisuele middelen:** diaprojector, overheadprojector & video

In het tweede jaar wordt de mentale bagage van het eerste jaar netjes meegedragen en verder aangevuld en uitgebreid, om zonder schroom enkele geomorfologische gebieden te doorkruisen die aan de top van de Europese hitlijst staan wat toeristische bestemmingen betreft. Deze toppers worden uiteraard gegroepeerd volgens thema, zo onderscheiden we **vulkanische gebieden** (bepaald door vulkanisme), **glaciale gebieden** (door de werking van ijs), **kustgebieden** (door de werking van golfslag en stroming) en **karstlandschappen** (door het oplossen van kalksteen).

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Landschapsstudie en -interpretatie	
Met eigen woorden kunnen vertellen waaruit een landschapsstudie bestaat.	B	Inleiding	Tijdens de lessen wordt er heel veel materiaal getoond uit boeken, via dia's, foto's en video.
Kunnen verwoorden wat men bedoelt met reliëf.	B	Wat verstaan we onder reliëf ?	De studenten worden aangespoord aan zelfonderzoek te doen.
Een overzicht kunnen geven van de processen die het reliëfbeeld bepalen.	B	Overzicht van processen die het reliëfbeeld bepalen	Raadplegen van internet en bibliotheken is voor de huidige studenten een absolute noodzaak.
De belangrijke endogene processen kunnen neerschrijven.	B	Endogene processen ▪ Structuur van de aarde ▪ Verticale bewegingen van de lithosfeer ▪ Horizontale bewegingen van de lithosfeer	
De belangrijke exogene processen kunnen neerschrijven.	B	Exogene processen ▪ Verwering ▪ Massabewegingen ▪ Materiaaltransport in stromend water	Bezoek aan een natuurhistorisch museum.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De verschillende gesteentesoorten kunnen opsommen.	B	De gesteentecyclus ▪ Even verduidelijken ▪ Stollingsgesteenten en hun voorkomen ▪ Sedimentgesteenten en hun voorkomen ▪ Metamorfe gesteenten ▪ De gesteentecyclus ○ Soorten mineralen en edelstenen	
De eigenschappen van stollingsgesteente, sedimentgesteente en metamorfe gesteente kunnen opnoemen.	B		
De plaats van voorkomen van stollingsgesteente, sedimentgesteente en metamorfe gesteente kunnen aanduiden.	B		
De belangrijkste mineralen en edelstenen kunnen opsommen en beschrijven.	B		
		De Europese vulkanische zones	
De Europese vulkanische zones kunnen aanduiden op een kaart en hen kunnen benoemen.	B	Spreiding	
De belangrijkste geomorfologische kenmerken van vulkanische zones kunnen neerschrijven.	B	Algemene geomorfologische kenmerken	
Het ontstaan van de streken Auvergne en de Eifel kunnen verwoorden.	B	Post-vulkanisme in Europa ▪ De Auvergne ▪ De Eifel	
De streken Auvergne en de Eifel kunnen situeren en kunnen beschrijven.	B		
Het ontstaan van de eilanden IJsland, Madeira en de Canarische Eilanden kunnen verwoorden.	B	Actief vulkanisme ▪ IJsland ▪ Madeira: de drijvende tuin ▪ De Canarische Eilanden	
De eilanden IJsland, Madeira en de Canarische Eilanden kunnen situeren en kunnen beschrijven.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		De Alpen	
Kunnen verwoorden welke misvattingen er bestaan over het Alpengebied.	U	Mea Culpa	
Kunnen vertellen hoe de Alpen ontstaan zijn, en hoe dat ze geëvolueerd zijn.	B	Geologische achtergrond ▪ Randzone van de continentale platen ▪ De korst scheurt open ▪ Westelijke Alpen ▪ Oostelijke Alpen ▪ Gevolgen voor het Middellandse Zeegebied ▪ Appetite for destruction tijdens het kwartaal	Tonen van foto's, dia's, video of andere middelen.
De verschillende geografische eenheden in de Alpen van elkaar kunnen onderscheiden en kunnen beschrijven.	B	Geografische eenheden in de Alpen ▪ Oostelijke Alpen ▪ Centrale Alpen ▪ Westelijke Alpen	
De belangrijkste geomorfologische processen in berggebieden kunnen bespreken.	B	Geomorfologische processen in berggebieden ▪ Huidige morfologie ▪ Morfologie van glaciële omgevingen ▪ Morfologie van brongebieden	
Kunnen vertellen wat men onder morfologie verstaat.	B		
Kunnen vertellen wat men onder morfologie van glaciële omgevingen verstaat.	B		
Kunnen vertellen wat men onder morfologie van brongebieden verstaat.	B		
Kunnen vertellen hoe het klimaat in berggebieden is.	B	Klimaat in berggebieden ▪ Temperatuur ▪ Neerslag en luchtcirculatie	

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De belangrijkste hoogtezones van bergen kunnen opsommen.	B	Hoogtezones in de Alpen in combi met fauna en flora ▪ Van pool tot evenaar ▪ Biogeografie in berggebieden ▪ Enkele curiosa uit de Alpenfauna	Meebrengen of tonen.
De typische fauna en flora per hoogtezone kunnen neerschrijven.	B		
Enkele curiosa over de Alpenfauna kunnen beschrijven.	U		
De invloed van de mens op het gebergte kunnen verduidelijken.	B	Mens versus gebergte ▪ Historische schets ▪ Wat maakt de Alpen uit toeristisch perspectief zo geslaagd ▪ Vier generaties wintersportcentra ▪ Enkele kanttekeningen ▪ Drie soorten natuurgebied ▪ Een verwittigd wandelaar leeft gemiddeld langer ▪ Traditionele bouwstijlen in de Franse Alpen	Studenten zelf laten zoeken naar de gevaren. Tonen van foto's, dia's, video of andere middelen.
Kunnen verwoorden welk belang de Alpen hebben op het toerisme en het waarom kunnen duidelijk maken.	B		
De historiek van de wintersport kunnen schetsen.	B		
De nadelen van het bergtoerisme op fauna en flora kunnen argumenteren.	B		
De belangrijkste soorten natuurgebieden van de Alpen kunnen neerschrijven.	B		
De gevaren van wandelingen in bergen kennen en kunnen vertellen hoe men ze kan voorkomen.	B		
De typische en traditionele stijlen van de gebouwen in de Alpen kunnen beschrijven.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
De basisterminologie i.v.m. geologie kunnen verwoorden.	B	Uitsmijter: Miss Marple achterna een introductie in praktijkgeologie ▪ Startgegevens ▪ Hoe begin je eraan ? ▪ Wat je zoal kan verwachten: superpositie ▪ Geologische coupe doorheen de noordelijke Vercors	Uitstap naar een grot. Ervaringen laten uitwisselen.
Kunnen vertellen als men aan geologisch onderzoek doet, waar men dient op te letten.	B		
Kunnen vertellen als men aan geologisch onderzoek doet, wat men kan verwachten.	B		
		Kalksteengebieden, bruisen maar	
Het begrip 'karst' kunnen definiëren.	B	Karstverschijnselen ▪ Het begrip KARST ▪ Karstvormen	
Het Parc National des Cevennes kunnen situeren en beschrijven.	B	Parc National des Cevennes ▪ Situering ▪ Geologische achter- en ondergrond ▪ Landschappelijk perspectief ▪ Leven en welzijn ▪ Fauna en flora	Tonen van foto's, dia's, video of andere middelen.
Het ontstaan en evolutie van het Parc National des Cevennes kunnen neerschrijven.	B		
De fauna en flora van het Parc National des Cevennes kunnen opsommen.	B		
De Ardèche kunnen situeren en beschrijven.	B	De Ardèche ▪ Situering ▪ De Rhônedepressie ▪ Andere 'musts' annex weetjes van de streek	Tonen van foto's, dia's, video of andere middelen.
De belangrijkste eigenschappen van de Ardèche kunnen opsommen.	B		
Kunnen vertellen hoe de Rhônedepressie is ontstaan en wat zijn typische kenmerken zijn.	B		

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Slovenië kunnen situeren en beschrijven.	B	Waar het ooit begon: Slovenië	Tonen van foto's, dia's, video of andere middelen.
Het ontstaan en evolutie van het land Slovenië kunnen neerschrijven.	B	▪ Situering ▪ Absolute hoogvliegers	Contact laten leggen met de toeristische dienst van Slovenië.
De belangrijkste en grootste grotten van Europa kunnen situeren, kunnen benoemen en kunnen beschrijven.	B	De ene grot is de andere niet	
De fauna en flora die zich kan voordoen in grotten kunnen herkennen, opnoemen en beschrijven.	B	▪ Uitsmijter: Ik wil de grootste hebben ▪ Grottenbeestjes	
		Kustgebieden, een leven op de rand	
De invloeden van de gletsjers, getijden, golven, zeestromingen op de kustgebieden kunnen neerschrijven.	B	Vormbepalende processen	Bezoek kustgebieden.
		▪ De invloed van gletsjers (glaciale processen) ▪ De invloed van getijden ▪ De invloed van golven ▪ De invloed van zeestromingen ▪ De invloed van tectoniek ▪ De invloed van topografie	Tonen van foto's, dia's, video of andere middelen.
De verschillende kusttypes kunnen situeren, benoemen en beschrijven.	B	Overzicht van kusttypes	
		▪ Erosiekusten: rotskusten, fjorden en ria's ▪ Sedimentatiekusten: duinen, tombolo's, wadden e.a.	
De Noordzeekust zeer gedetailleerd kunnen bespreken.	B	Enkele streken in de kijker	
Shetland zeer gedetailleerd kunnen bespreken.	B	▪ Aan de Noordzeekusten ▪ Shetland, het Madeira van de Noordzee	

Engels

Tweede leerjaar
2 lesuren/week

Algemene doelstellingen

Op het einde van de opleiding moet de cursist in staat zijn zich schriftelijk, maar vooral mondeling behoorlijk uit te drukken in het Engels. Hierbij zijn een correcte uitspraak en een gestructureerd gebruik van de basisterminologie van essentieel belang.

Leerplandoelstellingen

Op het einde van de opleiding moet de cursist in staat zijn:

- een buitenlandse groep toeristen in het Engels rond te leiden om het even waar in België (receptief toerisme).
- Voor een Belgische toeroperator als reisleader/gids te fungeren in het buitenland.

Cognitieve doelstellingen

Niet alleen de technische basisterminologie moet door de cursist in de praktijk kunnen worden gebruikt, ook in tal van onverwachte, praktische situaties zal hij prompt en adequaat moeten kunnen reageren en beslissingen nemen.

Hij moet een dag- en/of reisplanning kunnen opstellen en deze, zo nodig, op het laatste moment kunnen wijzigen of aanpassen. De cursist moet in staat zijn een gedetailleerde gidsbeurt uit te werken. Zo leert hij documenten raadplegen die hierbij van nut zijn.

Affectieve doelstellingen

- respect voor andermans mening
- geduld
- werken in teamverband
- rekening houden met de groep
- zin voor verantwoordelijkheid
- punctualiteit
- hoffelijkheid
- aanpassingsvermogen
- organisatievermogen
- flexibiliteit
- initiatief nemen
- enthousiasme
- een leader in command zijn

Basisdoelstellingen

In staat zijn Engelstalige informatiebronnen te raadplegen en te verwerken, dit met het oog op het begeleiden van Nederlandstalige groepen in het buitenland en zich daar in het Engels vlot kunnen uitdrukken in contacten met lokale instanties.

Uitbreidingsdoelstellingen

Engelstalige toeristen vlot kunnen rondleiden in een Belgische stad of streek.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
		Schilderijen en beeldhouwwerken	
Een gedetailleerde mondelinge Engelse beschrijving kunnen geven van schilderijen en beeldhouwwerken.	B	Voorbeelden ▪ Van Eyck ▪ Constable ▪ Gainsborough ▪ Rembrandt ▪ Ensor ▪ Picasso ▪ Van Gogh ▪ Hogarth ▪ Turner ▪ Monet ▪ Head of Moses ▪ Baptismal font of Huy	Tonen van illustraties d.m.v. reproductie. Studenten geven eerste indrukken. Beluisteren van voorgelezen tekstdelen. Mondelinge synthese van delen van beluisterde tekst. Schriftelijke vertaal oefeningen. Studenten zoeken thuis zelfstandig naar bijkomende informatie over de besproken schilders en beeldhouwwerken. Studenten zoveel als mogelijk zelf aan het woord laten in het Engels.
De specifieke Engelse vakterminologie kunnen gebruiken en toepassen in correcte zinnen.	B		
De typische kenmerken en eigenschappen van de werken van de besproken schilders in het Engels kunnen neerschrijven.	U		
In het Engels een opsomming kunnen geven van de belangrijkste en meest gekende werken van de besproken schilders opnoemen.	B		
In het Engels een opsomming kunnen geven van de minder gekende werken van de besproken schilders opnoemen	U		
In het Engels kunnen vertellen waar de voornaamste schilderijen en monumenten van de besproken schilders en beeldhouwers in werkelijkheid te bewonderen zijn.	B		
		Voordracht door de student	
Engelstalige documenten kunnen raadplegen, begrijpen en synthetiseren.	B	Toeristische bezienswaardigheid	45 minuten. Bij voorkeur in België. Illustraties d.m.v. foto's, dia's, transparanten, video en lcd-scherm.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
Een toeristische bezienswaardigheid uit België in het Engels kunnen bespreken aan de hand van de specifieke vakterminologie.	B		
Een toeristische bezienswaardigheid in het buitenland in het Engels kunnen bespreken met gebruik van de specifieke vakterminologie.	U		
		Voornaamste monumenten	
De geziene monumenten, gebouwen en musea gedetailleerd in het Engels kunnen bespreken.	B		Monumenten die tijdens de extra muros-oefeningen aan bod komen. Mondelinge synthese van beluisterde tekstdelen. Schriftelijke vertaal oefeningen.
		Historiek steden	
In het Engels de historiek van de bezochte steden kunnen weergeven.	B		Behandel de bezochte steden. Opzoekingswerk laten verrichten in bibliotheken, via internet en vakliteratuur.
		Bezienswaardigheden	
In het Engels de bezienswaardigheden van de bezochte musea kunnen weergeven.	B		Van de bezochte musea.

EXTRA-MUROS-activiteiten

2de leerjaar, met docenten
4 lessen/week

Algemene Doelstellingen

De student dient in staat te zijn om:

- de theoretische kennis, aangebracht in de algemene cursussen (kunstgeschiedenis, aardrijkskunde, gidstechniek) in de praktijk om te zetten
- verbanden te leggen tussen verschillende facetten van onze geschiedenis: kunst, sociale en politieke geschiedenis, economie, topografie en geografie
- dingen op het terrein goed waar te nemen en goed te kunnen omschrijven
- kunsthistorische zaken in een bepaald historisch kader te situeren
- blij te geven van een goed geheugen en van mensenkennis (aanvoelen van de interesses van de groep: beperkte uitleg, diepgaande uitleg, discussie...)
- de specifieke terminologie, aangeleerd in de algemene cursussen toe te passen
- technische procédés, die zijn toegepast om een kunstvoorwerp te creëren, op een klare en eenvoudige manier aan leken of 'buitenstaanders' uit te leggen
- zijn enthousiasme voor de materie, het onderwerp op de groep te kunnen overzetten
- goed en verstaanbaar te kunnen spreken voor een groep, zonder angst of verlegenheid
- zelfstandig het nodige opzoekingswerk te kunnen verrichten om de opgegeven opdracht tijdens de pauze van de cursus 'kunstgeschiedenis' uit te werken een opdracht ter plekke te kunnen uitvoeren
- op een eenvoudige manier kunnen gidsen in het Engels

Leerinhouden

Concrete kennismaking met onze kunststeden, ons patrimonium, onze geografie.
De extra-muros zijn een toepassing, op het terrein, van diverse onderwerpen der cursussen.

Algemene methodologische wenken

Op de bus: micro-oefeningen, tonen van een interessante video, met inleidende commentaar.
Op het terrein zelf: voordracht of spreekbeurt van minimum 10 à 20 minuten.

Brugge het oude verleden-diverse micro-oefeningen - Sint-Janshospitaal en Memlingmuseum (interieur, exterieur), O.L.Vrouwekerk(exterieur en interieur, praalgraven, Madonna van Michelangelo), Gruuthuusemuseum (de familie Gruuthuuse, exterieur, de collectie) - de Godshuizen (historiek, betekenis), - Sint-Salvator (exterieur, interieur, wandtapijten, schilden van het Gulden Vlies) - het Groeningemuseum (historiek, exterieur, enkele werken van anonieme en van bij naam bekende Primitieven)	Met autocar
Brugge aan de zee en Zeebrugge diverse micro-oefeningen - De Zeepolders en de Belgische kust (A) - de rol van Leopold II - het Zwin: betekenis, evolutie over slikken, schorren en dijken (A) - Lissewege: de kerk (exterieur en interieur, Scheldegotiek) - de schuur van Ter Doest (Cisterciënsergotiek belang van kloosters) - de polders	Met autocar
Brugge: het centrum en de Potteriewijk diverse micro-oefeningen - De wallen - de windmolens - het Gezelmuseum(de figuur , belang van zijn werk) - de Sint-Annakerk (exterieur en interieur) - het Folkloremuseum - de Jeruzalemkerk (familie Adornes, belang van de kerk) - het Potteriemuseum - Begijnhof (historiek, de Begijnhofkerk, het portaal) - de Burg met de verschillende gebouwen (stadhuis, Griffie, proosdij, de verdwenen Sint-Donaaskerk, recente opgravingen) - de Heilige Bloedkapel (onder- en bovenkerk, betekenis, het H. Bloed)	Met autocar
Brugge, Damme en Sluis diverse micro-oefeningen - Fort Lapin (het begin van Brugge) en het oude havenkwartier - de verschillende verbindingen met de zee (A) - Damme: historiek, Tijd Uilenspiegel, het stadhuis, Jacob Van Maerlant, de oude havenkom, de kerk (exterieur en interieur)) - Sluis: historiek, Van Dale, stadswandeling, het stadhuis	Met autocar

Brussel: de Europawijk, het Leopoldspark en de Noord-Oostwijk - De gebouwen van de E.G., Schumann, Résidence Palace, het Leopoldspark, het Eastmaninstituut, de Solvaybibliotheek, het Museum voor Natuurwetenschappen (de Iguanodons, de evolutie van de mens, de insecten) - het Luxemburgstation - de Leopoldswijk - Le Concert Noble - de Noord-Oostwijk en de 'Art Nouveau'-huizen aan de squares Ambiorix en Marie-Louise Victor Horta en 'Art Nouveau'- Jef Lambeaux	Te voet
Gent: de oude binnenstad - Sint-Baafskathedraal (historiek, exterieur en interieur, het Lam Gods, enkele grafmonumenten, L. Delvaux) - de Sint-Niklaaskerk (exterieur en interieur) - het E. Braunplein en de jongelingenfontein - Klokke Roelandt - het Belfort en de Mammelokker - het stadhuis(historiek, interieur) - het Gerard de Duivelssteen, het Museum voor Sierkunsten (historiek, belang van het museum, oude interieurs, enkele voorwerpen uit de Art Nouveau- en Art Décoperiode, Memphis, hedendaags design)	Met autocar
Mechelen Diverse micro-oefeningen, - historiek van Mechelen - de Brusselpoort - de Ijzeren Leen - de houten huizen in de oude haven en 'huis de Zalm' - de Sint-Romboutskathedraal (exterieur en interieur, enkele schilderijen, barokmeubilair) - het huidige stadhuis, Margaretha van Oostenrijk, het 1ste stadhuis(thans museum) - de Sint-Janskerk (exterieur, interieur, de armenbanken, schilderij van Rubens) - de beiaardschool - het Van Busleydenmuseum (de figuur, historiek van het musuem) - het paleis van Margaretha van Oostenrijk (exterieur en interieur)	Met autocar
Gent: enkele musea en de omgeving van de Veldstraat - het Bijlokemuseum (exterieur en interieur, de ziekenzaal, enkele stukken uit de collectie) - de Veldstraat (historiek, huidige functie) - de rococohuizen in en rond de Veldstraat - de Kouter - Het Citadelpark (historiek, verschillende gebouwen) - het Museum voor Schone Kunsten (diverse werken van o.a. Bosch, Hals , Claus, Evenepoel, Van Rijsselberghe)	Met autocar
Brussel: de site van het Jubelpark en zijn musea, het Wiertzmuseum - Het Jubelpark: historiek, de triomfboog, de gaanderijen, het Legermuseum (historiek, enkele belangrijke zalen, oude wapens) - het vliegtuigenmuseum (historiek en collectie) - het Museum voor Kunst en Geschiedenis (Griekse vazen, Apamea, romeinse mozaïeken, de maquette van Rome, Egyptische mummies en het dodenboek, de Wolferswinkel, het hartenmuseum, de Merovingische afdeling) - het Wiertzmuseum (de figuur, Hendrik Conscience, beeldhouwwerken en enkele schilderijen van Wiertz)	Met autocar

Brussel en Anderlecht De Louizawijk en de 'Art Nouveau'-huizen - Art Nouveau en Art Déco, de figuur van Victor Horta - het Hortamuseum (1ste en 2de verdieping, glas) - de huizen van Hankar - het Tasselhuis - het Solvayhuis - Anderlecht: het Begijnhof (historiek, enkele stukken van de collectie) - de Sint-Pieters-en Sint-Guidokerk (historiek, exterieur en interieur, Sint-Guido, de crypte, de muurschilderingen) - het Erasmushuis (historiek, exterieur en interieur, de figuur van Erasmus, vrienden van Erasmus, belangrijke drukkers, de tuin)	Met autocar
Brussel: de Kunstberg, het Dynastiemuseum en de Musea voor Schone Kunsten - Centraal Station, Ravensteingalerij, Ravensteinhuis en de Jodenwijk - Paleis voor Schone Kunsten - het dynastiemuseum (historiek, Leopold I, Leopold II, Leopold III) - Museum van oude kunst (Meester van Flémalle, Bosch, Q. Metsijs, B. Van Orley, Brueg(h)el, Van Dijck, Jordaens) - Musuem voor Moderne Kunst (C. Meunier, Ensor, Rik Wouters, Claus, F. Rops)	Te voet
Gent: het oude centrum en de zeehaven Diverse micro-oefeningen - stadswandeling langs de Graslei of de oude loskaden, het Spijker, diverse gildehuizen - Postgebouw en Sint-Michielskerk - het Gravensteen (historiek- exterieur en interieur) - het Sint-Veerleplein - het Vleeshuis - het Patershol - de Vrijdagmarkt - Jacob van Artevelde - stenen huizen rond de Sint-Baafskathedraal	Met autocar

Oudenaarde, Ename en Ronse De Vlaamse Ardennen (A) diverse micro-oefeningen - Oudenaarde: historiek, het stadhuis(exterieur en interieur, de schilderijen van Brouwer), Margaretha van Parma - enkele huizen van de Markt - de O.L.Vrouw van Pamelekerk (exterieur en interieur, Scheldegotiek, de praalgraven) - de site van Ename (historiek) - Ronse: textielindustrie (A) - de Hermescrypte	Met autocar
Tongeren en Maastricht Diverse micro-oefeningen - de O.L.Vrouwebasiliek (historiek, exterieur en interieur, de kloostergang, de schatkamer) - opgravingen bij de kerk - de romeinse stadsmuren - De Jekervallei en Haspengouw (A) - de Sint-Pietersberg: bezoek aan de mergelgrotten(A) - Maastricht: historiek, de O.L.Vrouwekerk (exterieur en interieur, de schatkamer) - de Sint-Servaaskerk (exterieur, interieur, de restauratie, de schatkamer) - de Stokstraat- de oude haven	Met autocar
Tweedaagse reis Metz en Nancy-kristalfabriek Baccarat/Elzas-Lotharingen - Belang van de vestingstad - historiek Elzas-Lotharingen - industrie (A) - Nancy: historiek - Place Stanislas - het Historisch Museum - de kathedraal - resten van de Middeleeuwen - historiek en het belang van de 'Ecole de Nancy' - Musée des Beaux Arts - Villa Majorelle - Crédit Lyonnais en Chambre de Commerce (Art Nouveau-panden) - huizen rond het station - Kristalfabriek Baccarat	Met autocar
Doornik: stadswandeling - Hendrik VIII-toren - de Pont des Trouis - de kathedraal - monument Van der Weyden - het belfort - de Markt en enkele huizen - het Museum voor Schone Kunsten en het stadhuis - het Museum voor Archeologie en toegepaste kunst (wandtapijten, porselein, beeldhouwwerken, romeinse, frankische en merovingische resten)	Met autocar

Excursie - Het Jubelpark en de musea voor Kunst en Geschiedenis - wandtapijten - retabels - maaslandse edelsmeedkunst - middeleeuwse en renaissance meubelen - het glas - de grieks-romeinse afdeling - de Egyptische mastaba - de Egyptische bibliotheek - de mode-afdeling	Met autocar
Excursie - Brussel: de oude binnenstad	Te voet

MINIMALE MATERIELE VEREISEN

Spiegelprojector
Dia-toestel
Bord en krijt
Video
Internet-aansluiting
PC
Didactische platen
Kaarten
Cassetterecorder

Voor de procesevaluatie wordt gedurende heel het academiejaar geoefend, zowel door vragen in de les, als door opgegeven taken uitgeoefend tijdens extra-murosuitstappen.

Op het einde van het academiejaar is er een examen over het theoretische gedeelte.

Tijdens dit examen kunnen tevens vragen gesteld worden, waaruit moet blijken dat de studenten de verschillende besproken aspecten van de gidsentechniek met elkaar in verband kunnen brengen.

Er zullen ook vragen gesteld worden omtrent concrete situaties die zich kunnen voordoen tijdens een gidsing en waarvoor zij een passende oplossing dienen te vinden

Afhankelijk van het vak kan het examen bestaan uit twee delen

Deel 1

De student bereid thuis een streek voor die in de lessen aan bod kwam en brengt deze op het examen naar voor.

- De student mag voor de uiteenzetting figuren, transparanten en kaarten gebruiken.
- De student kiest zelf een streek
- De student geeft een korte omschrijving van de streek en legt vooral de nadruk op de meest typische reliëfkenmerken, bodems, bouwstenen en/of menselijke invloeden in het landschap
- De student verklaart deze kenmerken of invloeden: hij schetst het ontstaan van het gebied of de regio in tijd en in ruimte.
- Bij de beoordeling van de uiteenzetting wordt er rekening gehouden met:
 - Dat de student(e) geen voorgekauwde zinnen gebruikt.
 - De vlotheid van de uiteenzetting.
 - De overzichtelijkheid van de gegeven informatie.
 - De bondigheid, de juistheid en de duidelijkheid.

De spontaniteit en het juist beantwoorden van de bijkomende gestelde vragen.

Het praktische aspect, de toepassing van de theorie op het terrein, vormt een onderdeel van de punten.

Deel 2

De student bereid thuis een streek voor die in de lessen aan bod kwam en brengt deze op het examen naar voor.

- De student mag voor de uiteenzetting figuren, transparanten en kaarten gebruiken.
- De student kiest zelf een streek
- De student geeft een korte omschrijving van de streek en legt vooral de nadruk op de meest typische reliëfkenmerken, bodems, bouwstenen en/of menselijke invloeden in het landschap
-

De student verklaart deze kenmerken of invloeden: hij schetst het ontstaan van het gebied of de regio in tijd en in ruimte.

- Bij de beoordeling van de uiteenzetting wordt er rekening gehouden met:
 - Dat de student(e) geen voorgekauwde zinnen gebruikt.
 - De vlotheid van de uiteenzetting.
 - De overzichtelijkheid van de gegeven informatie.
 - De bondigheid, de juistheid en de duidelijkheid.

De spontaniteit en het juist beantwoorden van de bijkomende gestelde vragen.

Het praktische aspect, de toepassing van de theorie op het terrein, vormt een onderdeel van de punten.

Het tweede deel van de evaluatie bestaat uit het ondervragen van de rest van de leerstof.

BIBLIOGRAFIE

AUTEUR(S)	Titel	
UITG. TRENDBOEK BV	Schilderkunst van A tot Z	Weert 1997
D. VAN HOVE	Sport in Hellas	Brussel 1992
C. WENTINCK	Kunstschaten van Europa	Weert 1996
R.E. FREED	Ramesses the great	Memphis, Tennessee 1997
H.W. JANSON	Wereldgeschiedenis van de kunst	De Haan 1993
H.STIERLIN	De bouwkunst van de Farao's	Parijs 1992
A. EGGBRECHT	Het oude Egypte	Houten 1996
M.V. SETON-WILLIMANS	Babylon	Amsterdam 1991
A. SKLIAR	Het oude Egypte	München 1997
C. REGULIER	Het oude Griekenland	München 1997
PROF. DR. A. DUCHATEAU	Van dieren en mensen – getuigenissen ...	Brussel 1994
M. WAELKENS	Euwige steen	Brussel 1990
B. BEGELSBACHER	Egypte	Brussel 1995
C. PAPEIANS	Rome	Brussel 1992
G.H. EN G. HALSBERTHE	XYZ van de Grieks-Romeinse oudheid	De Haan 1990
B.S. MYERS EN T. COPPLESTONE	Geschiedenis van de kunst	Houten 1990
H. ROTTIER	Onderdak	Leuven 1994
D. BARENBRUG EN DR. G. PEETERS	Zeven wonderen van België	Brussel 1988
R. TISSEGHEM EN J. DAEMEN	Begijnhoven vroeger en nu	Groot-Bijgaarden 1994
M. ZIBAWI	Iconen	Alphen a/d Rijn 1993
E. GIBBON	Herfsttij en ondergang van het Romeinse Rijk	Brussel 1991
W. KOCH	De Europese bouwstijlen	Den Haag 1995
C. DOUMAS	Kunst der Cycladen	Brussel 1992
G. DE BRABANDER; GARANT UITG.	Toerisme en economie	N.V., Leuven en Apeldoorn; 1992
V.F.C. KLEIN; WOLTERS-NOORDHOFF BV	Toeristisch lexicon	Groningen; 1991
	Travel express	Het maandblad voor de reiswereld
	Kreo	Toeristisch maandblad van Vakantiegoegens
	Testaankoop	Maandelijks consumentenmagazine
	Reiskrant	2-maandelijks tijdschrift van wegwijzer reisinfo Brugge
	Touriscoop	Maandelijks magazine voor reizen en vrije tijd
	Transport en toerisme;	Maandblad van de FBAA-VRA

AUTEUR(S)	Titel	
P. STORM	Begeleiding van de vakantieganger: reisbegeleiding in praktijk en theorie	Toerboek, Breda; 1995
C.J.B.M. VAN DER HEIJDEN	Bagage: reisbegeleiding en nationaal gids	SMD educatieve uitgaven, Leiden; 1995
ANONYMYS	Nota betreffende de betekenis van het Zonneberggangenstelsel in de St. Pietersberg. Provinciale waterstaat in Limburg.	1966
ANONYMYS	Bergafwaarts in de Alpen. Panda nr. 45.	1992
ANONYMYS	Ruimtelijk Structuurplan voor Vlaanderen in kaart. Bijlage bij de Financieel Economische Tijd, 21/11/96	1996
ANONYMYS	Natuur daar zorgen wij voor. Tweemaandelijks nieuwsbrief van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Natuur. Jaargangen 1, 2, 3	1998 - 2000
ANONYMYS	Agenda 2000: Europese Landbouwpolitiek in het slop. Seizoenen, nr. 8,	1999
ANONYMYS	Dossier GGO's: een tijdbom voor het milieu. Greenpeace magazine	2000
ANONYMYS	Les plus belles maisons des Alpes. Alpes Magazine nr. 62	2000
ANTROP, M	De open ruimte in Vlaanderen. Een geografisch-landschappelijke en biologische verkenning. Deel 1 Kust en Polders	Den Gulden Engel, Antwerpen 1990
BAETEMAN, C.	De Holocene ontwikkeling van de westelijke kustvlakte van België, onuitgegeven	Doctoraatsverhandeling VUB. Brussel 1981
BAETEMAN, C	Ontstaan en evolutie van de Kustvlakte (tot 2000 jaar voor heden) en de westelijke kustvlakte in de Romeinse tijd	1981
BAETEMAN, C	De conflictsituatie tussen natuur en toerisme in het kustgebied. Vereniging voor Leraars Aardrijkskunde n° 3	1995

AUTEUR(S)	Titel	
BAETEMAN, C	The holocene depositional history of the IJzer paleovalley (Western Belgian coastal plain) with reference to the factors controlling the formation of intercalated peat beds. Geologica Belgica	1999
BERENDSEN, H.J.A	De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie	Van Gorcum Assen 1996
BORKA, M	De genetisch gemanipuleerde koelkast	De Morgen 1999
BUMA, H	Reishandboek Slovenië.	Elmar B.V. Rijswijk 1997
CALDER, N.	Rusteloze aarde. De revolutie in de geologie	Bosch & Keuning NV Baarn 1973
CATLING, C	Thomas Cook Travellers Madeira. AA Publishing	New York 1995
CHORLTON, W.	IJstijden. De Planeet Aarde	Time-Life, Amsterdam 1984
CLAEYS, U.	Toerisme in Cijfers 1998. Toerisme Vlaanderen	Brussel 1999
CLARKE, T. & D. COLLINS	A Birdwatchers' Guide to the Canary Islands	Prion Ltd. Perry 1996
CORTEN-GUALTIERI, P. & VAN HAVER, P. & DE JONGE, W. & ZACCAI, E.	Leven of Overleven? Een stand van zaken op onze planeet.	Tentoonstellings-catalogus, Uitgeverij Lannoo, Tielt. 1998
CRISTIAENSEN, P	Ook het Zuiden lust geen ggo's	De Morgen
DAVIDSON, R	Travel and Tourism in Europe.	Longman, Harlow 1998
DE BLIJ, H.J. & P.O. MULLER	Physical Geography of the Global Environment	John Wiley & Sons, Inc., New York 1993
DE BLUST, G. & FROMENT, A. & KUIJKEN, E. & NEF, L. & VERHEYEN, R	Verklarende tekst bij de Biologische Waarderingskaart van België. Kaartblad Bredene-Houtave	Die Keure, Brugge 1995
DE JAEGER, P	De boer moet terug, naar de toekomst	EOS1999
DEBELMAS, J.	Alpes Savoie et Dauphiné	Masson, Paris 1997
DEFLANDRE, G.	Han sur Lesse en zijn grotten	Didier Hatier, Brussel 1989
DENIS, J. (1992).	Geografie van België	Gemeentekrediet, Brussel 1992
DERONDE, B.	Het klimaat van Madeira	Ongepubliceerde licentiaatsopdracht Vrije Universiteit Brussel. 1997
DERONDE, B.	Natuurbeheer en toerisme in het hooggebergte	Ongepubliceerde licentiaatsopdracht Vrije Universiteit Brussel 1997
ELLIS, S. & A. MELLOR	Soils and environment.	Routledge, London 1995
ELSON, D.	De evolutie van de aarde	Natuur & Techniek Maastricht 1992
FALLON, S.	Slovenia	Lonely Planet Publications, Hawthorn 1998

AUTEUR(S)	Titel	
FAUCONNIER, J.F.	Dossier genetische manipulatie: redding of ramp?	Greenpeace magazine, herfst 1998.
FAYARD, A.	Les Alpes. La géologie, les milieux, la faune et la flore, les hommes	Delachaux et Niestlé, Lausanne 1999
GREENPEACE	De Noordzee	Uitgeverij M & P bv., Weert 1991
GULLENTOPS, F. & WOUTERS, L.,	Delfstoffen in Vlaanderen. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie	1996
HEIMANS, E & SCHULING, R.	De Nederlandsche Landschappen. De St. Pietersberg	P. Noordhoff, Groningen 1929
HOLST, H.K.H. & DE JONG, C. & WERNER, J.H.	Fossielen als hobby	Van Holkema & Warendorf, Houten 1987
JACKSON, D.D.	Grotten. De Planeet Aarde	Time-life, Amsterdam 1983
KRAFT, M. & K. KRAFT	Guide des Volcans d'Europe et des Canaries	Delachaux et Niestlé, Lausanne 1991
KRAKAUER, J.	De ijle lucht in. Het verslag van een huiveringwekkende Mount Everest-expeditie.	Prometheus, Amsterdam 1998
KUIJKEN, E.	Natuurrapport 1999. Toestand van de natuur in Vlaanderen: cijfers voor het beleid	Instituut voor Natuurbehoud, Brussel 1999
LE LANNOU, M. & B. PROST	Les régions géographiques de la France	Vol II, La France Méridionale. Société d'édition d'enseignement supérieur, Paris 1974
LEMAITRE, O.	Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, of hoe Europa het platteland kapot maakt	Panda magazine, lente 99
MESPLIER, A.	Histoire et géographie économiques. Le tourisme en France	Editions Bréal, Rosny Cedex 1995
MILLER, G.T.	Environmental Science. Working with the Earth	Seventh Edition. Wadsworth Publishing Company 1997
MILLER, R.	Continenten in botsing. De Planeet Aarde	Time-Life, Amsterdam 1984
MULDERS, P.	Halve supermarkt is genetisch gemanipuleerd	De Morgen 1999
MURPHY, P	Kosmos Reisgids Canarische Eilanden	Kosmos-Z&K Uitgevers B.V., Utrecht 1996
NEYT, R.	Standaard Aardrijkskunde 6	Standaard Uitgeverij Antwerpen, Antwerpen 1994
NIJLAND, R.	Terminator houdt het zaad voor zichzelf	De Morgen 1999

AUTEUR(S)	Titel	
PANNEKOEK, A.J. & VAN STRAATEN	Algemene Geologie	Wolters-Noordhoff, Groningen 1992
PELLANT, C. & H. PELLANT	Mineralen en gesteenten. De gids voor het herkennen van meer dan 500 soorten mineralen en gesteenten uit de hele wereld	Bosch & Keuning, Baarn 1993
PINCHEMEL, P.	La France. Tome 1, Les conditions naturelles et humaines	Librairie Armand Colin, Paris 1969
	Provinciale waterstaat in Limburg. Nota betreffende de betekenis van het Zonneberggangenstelsel in de St. Pietersberg	1966
ROBAZZYNSKI, F. & DUPUIS, C.	Guides géologiques régionaux. Belgique	Masson, Paris 198
ROMEIN, B.J.	Geologische geschiedenis van Zuid-Limburg II. Ons Krijtland Zuid-Limburg	Wetenschappelijke mededelingen KNNV nr. 61 1983
SCHROOTEN, L.	Kleine boeren, grote boeren	Davidfonds, Leuven 2000
SCHUMAN, W.	Elseviers gids van edel- en sierstenen	Elsevier, Amsterdam – Brussel 1977
SELBY, M.J.	Earth's Changing Surface	Clarendon Press, Oxford 1985
SPINDLER, C.	Ötzi de gletsjerman	Prometheus, Amsterdam 1994
VAN CAUWELAERT, R.	Het noorden komt dichterbij	Knack. 1994
VAN HILST, H.	Elmar wandelgidsen Cevennen en Causses. Elmar b.v., Rijswijk	1990
VAN WIJNGAARDEN, A.	Geologische geschiedenis van Zuid-Limburg III. De ondergrondse kalkgroeven van Zuid-Limburg	Wetenschappelijke mededelingen KNNV nr. 63 1983
VERHEYE, P.	Landbouw en milieu, de harmonie of het conflict? Een maatschappelijke keuze. Leefmilieu nr. 6	Middenkrant 1998
VEYRET, P. & G. VEYRET	Atlas et géographie des Alpes Françaises	Flammarion et Editions Famot, Paris 1979
WENGER, R. & LALOU, J.C.	Dans les cavernes du monde	Editions Mondo SA, Lausanne 1991
	World Resources 1996 – 1997. A guide to the global environment	Washington 1997
WTO	National and Regional Tourism Planning. Methodologies and Case Studies	Routledge, London 1994
REGINALD G. HAGGER	A dictionary of art terms, architecture, sculpture, paintings and the graphic arts	New Orchard Editions Poole Dorset 1992

AUTEUR(S)	Titel	
ANTHONY S.B	The Observer's book of cathedrals	New Frederick Warne & Co Ltd London – New York 1990
	Man and his world International Fine Arts	Exhibition Expo '67 Montreal Canada
JOHN TOMES	Blue Guide Belgium & Luxembourg	London Ernest Benn Ltd
	Belgium, cathedrals and town halls European architectural heritage year 1975	National Belgium Tourist office - Central station 1000 Brussel
W. VANDUFFEL, P. WOUTERS, K. VANDENBOSCH, J. VANERMEN	Focus on English grammar	Wolters Leuven 1992
A.S. HORNBY	The Advanced Learner's Dictionary of Current english	London, Oxford University Press, 1994
	Collins Cobuild English Language Dictionary Collins	London & Glasgow
K. TEN BRUGGENCATE	Wolters' Handwoordenboek	Wolters' Woordenboeken Utrecht, Antwerpen, 1994
DRS. M.J. KOSTERS	Focus op toerisme	Vuga uitg. BV, 's-Gravenhage; 1985
M. VENEMA	Syllabus toerisme	Edutour BV, Etten-Leur; 1990
T. VAN EGMOND	Toerisme; verloedering of verbroedering	dienstencentrum voor toerisme en verkeer, Breda; 1989
L. VAN EGERAAT	De vlaamse kust	Davidfonds; Leuven; 1990
	Vakantiepocket '91	Vakantiegenoegens vzw, Brussel, 1991
	Snoecks vakantiegid 1989-1990-1991	Snoecks-Ducajou en Zn, Gent
M. SOBCZAK EN H. UYTERWIJK	Toerisme en ondernemerschap	Educaboek BV, Culemborg; 1989
	Goed voorbereid op reis;	Test-aankoop, Verbruikersunie Brussel; 1982
T. VAN EGMOND	Vakantie: een sociaal-psychologische verkenning van de vakantiemarkt	Vuga, 's-Gravenhage; 1987
	Syllabus "Spreken in het openbaar",	onuitgegeven. Syllabus
	"Heraldiek",	onuitgegeven
H. BIEDERMANN	Prisma van de symbolen	Utrecht, 1994
M. CAZENAVE	Encyclopédie des symboles	Parijs 1996
R. KOCH	Het boek der tekens	Amsterdam 1997
F. ADRIAENS – P.. BAUDOUIN – A. CLAERHOUT – PH. MERTENS,	Kunst van altamira tot heden	Antwerpen, Amsterdam 1981

AUTEUR(S)	Titel	
L. VAN DEN BROECK – S. DEBERESAKULS – R. GEIVERS – M. VAN HAESBROUCK – L. GEERINCKX	'N kijk op kunst	Antwerpen 1988
V. DENIS & W.R. JUYNBOLL ED	Elseviers encyclopedie van de kunst	Amsterdam – Brussel 1962
	Wiinkler prins van de kunst 3 dln	Amsterdam Brussel 1958-59
G.H. HAMILTON	19th and 20th century art: painting, sculpture, architecture	New York 1970
H. SEDLMAYR	Verlust der mitte: die bildende kunst des 19 und 20 jahrhunderts als symtom und symbol der zeit (= ullstein buch 39),	Frankfurt a/Main 1958
Bouwkunst:		
N. PEVSNER	Sources of modern architecture and design (=world of art library),	London 1966 (dt. Uitg. Keulen-Munchen 1971)
P. COLLINS	Changing ideals in modern architecture 1750-1950	Londen 1965
L. BENEVOLO	Geschichte der arcitektur im 19 und 20 jahrhundert, 2 dln. Munchen 1972	eng.uitg. Londen 1971
J.B. ARCHE	Acier et arcitecture	Parijs 1966
P. PUTTEMANS	Moderne bouwkunst in België	Brussel 1975
Schilderkunst:		
J.EM. MULLER & F. ELGAR	Un siecle de peinture moderne	Parijs 1967
M. EEMANS	De moderne schilderkunst in België	Hasselt 1969
H. ROBERTS-JONES	Van realisme tot surrealisme in de schilderkunst in België van jozef stevens tot Paul Delvaux (= België; kunst der tijd),	Brussel 1969
W. VANBESELAERE	De Vlaamse schilderkunst van 1850 tot 1950: van Leys tot Permeke	Brussel 1961
G. NORMAN	19th century painting, a dictionary	Londen 1977
Kunst in de 19de eeuw		
E.P. RICHARDSON	The way of western art 1776-1914	New York 1969
W. HOFMANN	Das iridische paradies: motive und ideen des 19 jahrhunderts	Munchen 1974 (1961):
H.J. HANSEN ED	Das pompöse zeitalter: kunst, architectur und kunsthandwerk in deze 2 hãlfte des 19 jahrhunderts	Odenburg-Hamburg 1970

AUTEUR(S)	Titel	
Stedebouw		
L. BENEVOLO	The origins of modern town planning	Londen 1968
Beeldhouwkunst		
M. RHEIMS	La sculpture au 19ième siècle	Parijs 1972
Romantisch realisme		
W. VAUGHAN	Romantic art (= World of Art Library)	Londen 1977
W. KENNETH CLARK	The gothic revival	Londen 1962 (1928)
A. CELEBONOVIC	Dierbare schilders: het burgerlijk realisme in de 19 ^{de} eeuw,	Amsterdam 1974
M. BROION	La peinture romantique	Parijs 1967
J. HARDING	The Pre Raphaelites	Londen New York 1977
L. NOCHLIN	Realism	Harmondsworth 1971
T. DAVIS	The Gothic taste	Newton Abbot 1975
Impressionisme		
R. HARRIS	Geschiedenis van het impressionisme	Amsterdam 1977
H. JAFFE	De wereld van het impressionisme	Amsterdam 1975 (oorsprong eng. Uitg. Londen 1970)
H. PLATTE	De schilders van het volle licht	's Gravenhage 1969
M. SERULLAZ	Les peintres impressioniste (= Pictura)	Parijs 1959
J. REWALD	The history of Impressionism	Greenwich/Conn. 1973 (1949 – fr. Uitg. Parijs 1965),
PH. POOL	Impressionism (= World of Art Library)	Londen 1967
W. GAUNT	Impressionismus, eine visuelle Demonstration,	Munchen 1971
Vernieuwing 1880-1910		
R. HUYGHE & J. RUDEL	L'art et le monde moderne 1: 1880-1920 (=Coll. Larousse in 4 ^o)	Parijs 1970
W. HOFMANN	Von der Nachahmung zur Erfindung der Wirklichkeit: die schöpferische Befreiung der Kunst 1890-1917 (= DuMont Dokumente),	Keulen 1970
J. CASSOU, EM. LANGUI & N. PEVSNER	Durchbruch zum 20 Jahrhundert, Kunst und Kultur der Jahrhundertwende	Munchen 1960 (eng. Uitg. The sources of Modern art, Londen 1962)
Art Nouveau Jugendstil		
S.TS. MADSEN	Art Nouveau,	Amsterdam 1970 (eng. uitg. Londen 1967)
CREMONA	De wereld van de Jugendstil	Antwerpen Amsterdam 1969 (it. uitg. 1964)
L. BUFFET CHALLIE	Le modern style	Parijs 1975
M. RHEIMS	L'art 1900	Parijs 1966 (dt. uitg. Wenen 1965)

AUTEUR(S)	Titel	
G. BOTT e.a.	Von Morris zum Bauhaus: eine Kunst gegründet auf Einfachkeit	Frankfurt a/Main 1977
R. HAMANN & J. HERMAND	Stilkunst um 1900	München 1975
R. SCHUTZLER	Art Nouveau-Jugendstil	Stuttgart 1962 (eng. uitg. New York London 1977)
J.SELZ	Découverte de la sculpture moderne	Lausanne 1963 (eng. uitg. New York 1963)
J. SUTTER	Le néoimpressionnisme (= Ides et Calendes),	Neuchâtel 1969 (dt. uitg. Berlijn 1970)
E. LUCIE SMITH	Symbolist art	New York 1972
S. LOFGREN	The genesis of Modernism	
20ste eeuw		
R. HUYGHE EN J. RUDEL,	L'art et le monde moderne 2 de 1920 a nos jours	Parijs 1970 J.E.
MULLER	L'art au 20 ^{ie} le siecle	Parijs 1967
J. LEYMARIE, E. GOLDSCHMIDT E.A	Sinds 1945: de kunst van onze tijd	Brugge-Utrecht 1970-73
M. RAGON	Vingt-cinq ans d'art vivant: chronique vecue de l'art contemporain de l'abstraction au pop-art 1944-69,	Parijs-Doornik 1970
A. MANTEAU	Brusselse verhalen	Schoten 1998
G. DES MAREZ	Guide illustré de Bruxelles	Brussel 1995
P. DE RIDDER	Brussel	Brussel 1998
P. DE RIDDER	Sint-Goedele	Brussel 1992
R. JACOBS	De Grote Markt van Brussel	Brussel 1995
F. WILDSCHUT	Art Nouveau Jugendstil	Amsterdam 1992
R. DE MEYER	Art Nouveau in België	Antwerpen 1996
F. DIERKENS-AUBRY & J. VANDENBREEDEN,	Art Nouveau	Tielt 1992
L. DANCKAERT	Brussel, vijf eeuwen cartografie	Tielt 1999
R. JACOBS	Brussel, de geschiedenis in de stad	Brugge 1994
J. BAERTEN	Geschiedenis van de kleine man	Brussel 1997.

INHOUDSTAFEL

Lessentabel	2
Algemene doelstellingen	2
Algemene kunstgeschiedenis 1 ^{ste} leerjaar	4
Kunstgeschiedenis van België 1 ^{ste} leerjaar	13
Reistechniek – Gidsentechniek 1 ^{ste} leerjaar	20
Toeristische aardrijkskunde 1 ^{ste} leerjaar	29
Engels 1 ^{ste} leerjaar	34
Extra-muros-activiteiten 1 ^{ste} leerjaar, met docenten	38
Algemene kunstgeschiedenis 2 ^{de} leerjaar	44
Kunststeden en musea 2 ^{de} leerjaar	66
Reistechnieken 2 ^{de} leerjaar	74
Toeristische aardrijkskunde 2 ^{de} leerjaar	81
Engels 2 ^{de} leerjaar	88
Extra-muros-activiteiten 2de leerjaar, met docenten	92
Minimale materiele vereisten	98
Evaluatie	99
Bibliografie	101
Inhoudstafel	110

COLOFON

Dit leerplan kwam tot stand in samenwerking met de Inrichtende Macht VGC- CVO Elishout Avondschool Anderlecht.